

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Ş İ R

THEODORE ROETHKE

Rüzgâr İçin Sözler

Seçme Şiirler

Çeviren: Ayşenur Güvenir

THEODORE ROETHKE • RÜZGÂR İÇİN SÖZLER

Y
K
Y

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://trantey.org>

YKY

RÜZGÂR İÇİN SÖZLER Seçme Şiirler

Theodore Roethke 25 Mayıs 1918'de Saginaw, Michigan'da doğdu. 1923 yılında yaşamında ve şiirinde büyük bir etkisi olan babasını kaybetti. İlk şiirleri *The Harp, The Commonweal, The New Republic* adlı dergilerde yayımlandı. 1931'de Harvard'a kabul edilince lisans sonrası çalışmalarını bu üniversitede sürdürdü. Aynı yıl Lafayette Üniversitesi İngilizce Bölümü'nde öğretim görevlisi oldu. Bu yıllarda manik-depresif davranış biçimlerine yol açan ruhsal rahatsızlıklar dolayısıyla kendi isteğiyle bir süre Mercywood Sanatoryumu'nda tedavi gördü. 1941'de ilk şiir kitabı *Açık Ev (Open House)* yayımlandı. 1944'ten itibaren William Butler Yeats, James Joyce ve İrlanda Edebiyatı ile çok yakından ilgilenmeye başladı. 1948'de Washington Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak başlamasının ardından *Kayıp Oğul ve Başka Şiirler (The Lost Son and Other Poems)* adlı kitabı yayımlandı. 1949'da hiperaktif ve düzensiz davranışlar teşhisiyle önce Fairfax Hastanesi'nde daha sonra da Pinel Sanatoryumu'nda kısa bir süre tedavi gördü. 1951'de Dylan Thomas ile tanıştı ve iki şairin dostlukları Thomas ölünceye kadar devam etti. 1951'de *Sona Övgü! (Praise to the End!)* adlı kitabı yayımlandı. 3 Ocak 1953'te eski bir öğrencisi olan Beatrice O'Connell ile evlendi. Aynı yıl Pulitzer ödülünü aldı. *Rüzgâr İçin Sözler: Theodore Roethke'nin Toplu Şiirleri (Words for the Wind: Collected Verse of Theodore Roethke)* 1958'de yayımlandı. 1 Ağustos 1964'te öldü. *Uzaktaki Arazi (The Far Field)* adlı kitabı ölümünden sonra 1964'te yayımlandı ve şair bu yapıtıyla Ulusal Kitap Ödülü'ne ikinci kez layık görüldü.

Ayşenur Güvenir 1969'da İzmir'de doğdu. Üniversite için İstanbul'a geldi. Boğaziçi Üniversitesi'nde Kimya Mühendisliği öğrenimini yarıda bıraktı, aynı üniversitede Mütercim Tercümanlık Bölümü'ne başladı ve bu bölümden mezun oldu. Roethke, şiirlerinin pekçoğunu Türkçeye çevirmeyi denediği ilk şair. Ahmet Hamdi Tanpınar'ı İngilizcede yeniden yazma girişimi de oldu. Onat Kutlar'dan çevirdiği "Yunus" adlı öykü *Grand Street*'te yayımlandı.

THEODORE ROETHKE

RÜZGÂR İÇİN SÖZLER
Seçme Şiirler

ÇEVİREN:
AYŞENUR GÜVENİR

Yapı Kredi Yayınları
Edebiyat - 109

Rüzgâr İçin Sözler / Theodore Roethke
İngilizceden Çeviren: Ayşenur Güvenir

Bu baskıya kaynak alınan kitap: Collected Poems / Theodore Roethke,
Faber & Faber 1991

Kitap Editörü: Birhan Keskin
Düzeltili: Ayşenur Güvenir-Birhan Keskin

1. baskı: İstanbul, Nisan 1999
ISBN 975-363-841-8

İçindekiler

- 7 • ÖNSÖZ: *Ayşenur Güvenir*
Rüzgârlı Bir Şairin
Seyir Defteri

AÇIK EV'den

- 29 • Açık Ev
30 • Kızkardeşime
31 • Önsezi
32 • Dua
33 • Hiçbir Kuş
34 • Çok Yaşasın Otlar
35 • Felakete Karşı
36 • Sessizlik
37 • Teskinleştirici

KAYIP OĞUL VE BAŞKA ŞİİRLER'den

- 41 • Yargılama
42 • Gece Kargası

Kayıp Oğul

- 43 • 1. Uçuş
46 • 2. Kuyu
46 • 3. Safsatacı
49 • 4. Geri Dönüş
50 • 5. Kış Başlarıydı

- 51 • Uzun Geçit
56 • Bir Işık Tarlası

SONA ÖVGÜ!'den

- 61 • Çalışın Açık Olduğu Yer
66 • İhtiyacım var,
İhtiyacım var!
68 • Getir Günü!
70 • Siz Kapılar, Yol Verin!
73 • Sona Övgü
78 • Açıl! Açıl!

UYANIŞ'tan

- 83 • Usul Soluk Alan
84 • Yaşlı Kadının Kış Sözleri
Sir John Davies İçin Dörtlü
86 • 1. Dans
87 • 2. Eş
88 • 3. Tayf
89 • 4. Nöbet
90 • Uyanış

RÜZGÂR İÇİN SÖZLER'den

- 93 • Rüya
95 • Rüzgâr İçin Sözler

- 100 • Ses
- 101 • Katıksız Öfke
- 103 • Duyumcular
- 104 • Aşkın Gelişimi
- 106 • Aksinin Biri
- 107 • Yakınma
- 108 • Kuğu
- 109 • Hatıra
- 110 • Ağıt
- 111 • Şarkı
- 113 • Cin Kovma
- Ölüm Döşeğindeki Adam*
- 117 • 1. Onun Sözleri
- 118 • 2. Şimdi Ne?
- 119 • 3. Duvar
- 120 • 4. Esriklik
- 121 • 5. Şarkı Söylüyorlar,
Şarkı Söylüyorlar
- 122 • Yaşlı Bir Kadının
Düşünmeleri
- 127 • Buradayım
- 132 • Onun Olagelişi
- 137 • Dördüncü Düşünme
- 141 • Ne Söyleyebilirim ki
Kemiklerime?

UZAKTAKİ ARAZI'den

- 147 • Oyster Nehri Kıyısında
Düşünme
- 151 • Akışı Uzun Sular
- 155 • Uzak Arazi
- 160 • Uçurum
- 165 • Esrimişler
- 167 • An
- 168 • Karanlık Bir Zamanda

- 169 • Gece Havaında
- 170 • Devam
- 172 • Devinim

*Bu kitapların herhangi birinde yer
almamış şiirlerden*

- 173 • Su-tedavisinde
Düşünme
- 174 • Bir Sanatoryumdan
Çıkmak Üzerine Dizeler
- 175 • *Kısa Bibliyografya*

SEYİR DEFTERİ

“Daldaki bir tomurcuk misali rastladım...” benliğinde ölümü, varoluşunda varolmayışın uçurumlarını barındıran ve büyüten bu adama. Yolculuklar düşlüyordu hiç durmadan. Yaşamayı ölümle pekiştirir, sonsuzluğu ölümüyle çağırır dizeleri vardı. Doğayı ve küçük canlıların usul kıpırdanışlarını duyumsuyordu zihni ve aynı anda hem yaşam-içre hem yaşam-ötesinde duruyordu. Kimi zaman içindeki siyah uçurumların kenarını yoklayarak geziniyordu; kimi zaman sonsuzluktan düşen bir ışık huzmesine uyanıyordu bilinci. “İçindeki göz”e düşüyordu arazilerin, suların, gölgelerin, çiçeklerin, hayvanların imgeleri; onlarda oluyor, onlarla oluyordu. Evrene dokunuyor, dansediyor, dansediyordu. Yapmaktansa olmaktı en büyük zevki ve bu adamın rüzgâr için sözleri vardı.

Karl Malkoff’un *Theodore Roethke: An Introduction To His Poetry* (Columbia University Press, 1966) adlı kitabında Roethke’nin şiirinin özellikleri, ana izlekleri ve gelişimi üzerinde yaptığı genel saptamaları temel alarak oluşturulan bu yazıya Roethke’nin şiirinin başından sonuna kadar metafizikseli barındırdığını belirterek başlamak yerinde olacaktır. Roethke’nin şiir yazmaya başladığı tarihler metafiziksel şairlerin yeniden gündeme getirilerek incelendiği dönemle örtüşmektedir. İlk şiirlerinin John Donne, George Herbert ve Henry Vaughan tarafından oluşturulan şiir geleneğine uyduğu söylenebilir. *Açık Ev* (*Open House*) adlı ilk kitabında John Holmes’un saptadığı beş aşama ilgi çekicidir: Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Açık Ev (*Open House*), Roethke’nin benliği tanıma yolculu-

ğunun ilk adımlarından oluşur. Şairin vurgusu, Ben'den Göz'e'l doğru kayar. 1. Bölümdeki "Dua" ("Prayer") adını taşıyan şiir, fiziksel görme ediminin ötesinde bir şeyi söze dökmektedir. Kızkardeşime ("To My Sister") ve Önsezi ("Premonition") adlı şiirlerinde şair ailesindeki bireylerin ve genel olarak aile olgusunun keşfine çıkar; bu keşif kendisini, yetişkinliği ve cinselliği ölümle bağdaştırmaya dek götürür. 2. Bölümdeki şiirler kapının dışındakiler'e yönelir. Doğa, insan zihninin temsilidir. Roethke, iç ve dış dünya arasındaki bağdaşımı, yarı-mistik anlamda, içsel gerçeğin kavranışında kullanır. 3. Bölüm, daha önceki bölümlerde ipuçları bulunan olmayışın araştırılmasına yönelmiştir. Hiçbir Kuş ("No Bird") mutlak bir olumsuzlamayla, ölümle, başlar:

*İşte huzur burada bilen biri için
O çok gizli yüreğini sesin.
O çok hassas ve has kulak
Ve dinlediği o gürültüsüz toprak.*

*Sallanır esinti başının üstünde usulca
Ve kıpırdanır otlar beyazca.
Ama şu ormanda ölümlerin uyuduğu
Hiçbir kuş uyandıramaz onu.*

4. Bölümde Roethke bakış açısını değiştirir. Gerçekliği komik bir bakış açısıyla gözler; daha önce bulunduğu konumları ve sahip olduğu bakış açılarını hicveder. "Ozan" ("Poetaster") da "Ne mutlu o ki annesi öder faturaları!" derken yaratıcı kişiyi işe yaramaz bir insan konumuna düşürmektedir:

5. Bölüm ise etraflıca tanımlanmasına girişilmiş olan benliğin sosyal bağlamına oturtulduğu bölümdür. Roethke, topluma ilişkin şiirler yazma konusunda başarılı sonuçlar alamamış bir şair olarak değerlendirilir. Bu yüzden de kitabın bu bölümü, çoğu kişi tarafından diğer bölümlerle kıyaslandığında başarısız olarak nitelendirilmiştir.

Açık Ev'in yapısına ilişkin saptamalar şöyle özetlenebilir:

1. Analitik bir sorgulamadan benliği tanımaya aracı olan bir görüngüye varmak.
2. Benliğin iç ve dış gerçeklik arasındaki bağdaşıklık olarak tanımlanması.
3. Benliğin olmayışla, olumsuzlamakla tanımlanması.
4. Benliğin komik bakış açısından tanımlanması.
5. Benliğin toplumsal bağlamındaki konumu.²

Açık Ev, kimileri tarafından büyük beğeniyle karşılanması-na karşın kimileri tarafından da Roethke'nin kendi sesine ulaşmadığı ve birçok şairi taklit ettiği bir kitap olarak değerlendirilmiş ve olumsuz eleştirilere maruz kalmıştır. Oysa Roethke, bütün şiirleri göz önüne alındığında, başta hiç kuşkusuz Yeats olmak üzere, bazı şairlerin seslerinin duyulabildiği bir şair olmuş ve bu özellik, şiirlerinin özgünlüğünü oluşturan bileşenlerden biri olmuştur. *Açık Ev* (*Open House*), özellikle biçimsel özellikleri açısından diğer kitaplarından ayrı bir konumda bulunsa da, şairin yaşamı boyunca yaşadığı/yazdığı tinsel yolculukların özünü barındıran bir kitaptır. Kitabın birinci bölümü, *Sona Övgü* (*Praise to the End*) ve *Kuzey Amerika Dizisi* (*North American Sequence*)'ndeki çözümlemenin ve görüngünün sentezine ulaşır; İkinci bölüm, sera şiirlerinin tabanını oluşturur; Üçüncü bölüm, "Ölmekte Olan Adam" ("The Dying Man") ve "Yaşlı Bir Kadının Düşünceleri" ("Meditations of An Old Woman"), *Aşk Şiirleri ve Dizi*, *Kimi Zaman Metafiziksel* (*Love Poems and Sequence, Sometimes Metaphysical*)'deki varolmayışla yüzleşmedir; Dördüncü bölüm, Roethke'nin "daha hafif" şiirlerinden oluşur. Beşinci bölüm ise daha sonra hiçbir öncülü yokmuş gibi görünen ve Roethke'nin, bireyi, benlik araştırması dışında bir rol içinde de konu edindiği *Rüzgâr İçin Sözler* (*Words For The Wind*) ve *Uzaktaki Arazi* (*The Far Field*)'nin ilk tomurcuklarını barındırır.

Açık Ev'de şairin biçimine ilişkin birkaç noktaya daha değinmek yerinde olacaktır. Roethke, Shakespeare gibi, Latin ve Anglo-Sakson sözcük kökleri ve bunun yanı sıra tek heceli ve

2 Malkoff, Karl *Theodore Roethke: An Introduction to the Poetry*, pg 33, Columbia University Press, New York-London, 1966.

çok heceli sözcükler arasındaki karşıtlıkları sık sık kullanmıştır. Bundan başka imgecilik, "Önzezi" ("Premonition"), "Kızkardeşime" ("To My Sister") gibi şiirlerde etkisi duyumsanan bir akım olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca "Kızkardeşime", sonraki şiirlerinde etkisi hissedilen Freudçu yaklaşım, simgecilik ve daha serbest yöntemlerin ilk kez ortaya çıktığı şiirlerden biri olma özelliğindedir. Bu şiirde düşünce akışkandır ve noktalama imleriyle bölünmez.

Kayıp Oğul ve Başka Şiirler (The Lost Son and Other Poems) dört bölümden oluşur: 1. Bölüm, Roethke'nin çocukluğundaki sera dünyasının mikroskopik ayrıntılara inilerek tensel ve im'ci bir dille anlatıldığı şiirleri içerir. 2. Bölüm, *Açık Ev'*dekine benzer bir yöntemle toplumsal manzaraya ilişkin gençlik deneyimleri ve gözlemleriyle yoğrulmuş lirik şiirlerden oluşmaktadır. 3. Bölüm, benlik için kurulabilecek olası öğretilere dizgelerini araştırır. Dördüncü Bölüm ise, üçüncü bölümdeki ilkelerin, ikinci bölümdeki deneyimlerin ve birinci bölümdeki tekniklerin kullanılarak benliğin gelişiminin izlendiği dört uzun şiirden oluşmaktadır. Bu dört uzun şiir, *Sona Övgü'*nün çekirdeğini teşkil etmektedir. Bu şiirler, *Açık Ev'*in yayımlanmasından sekiz yıl sonra yayımlanmıştır. Yayımlandıklarında, Roethke'nin biçeminde gözlenen büyük farklılık hayret ve kuşkuyla karşılanmıştır. Oysa Roethke, şiirsel tekniklerin sonsuz olduğunu ve şairin duyması gereken yegâne sorumluluğunun kendi iç benliğine karşı olduğunu vurgulamıştır.

Kitabın ilk bölümünü oluşturan "Sera Şiirleri", masumiyet arayışını ortaya koyar. Şiirler yetişkinin dünyasından çok, çocuğun dünyasına, insanlar tarafından yapay olarak oluşturulmuş toplum yaşamından çok doğaya aittir. Roethke için kökler, toprak ve mahsenler bilinçaltı ya da rasyonellik-öncesi zihinsel süreç için bir bağlam teşkil etmektedir. Simgenin değeri simgeye dışardan yüklenen bir olgu değildir. Simge, yaşananın/deneyimin kendisidir ve böylelikle anlamı tümüyle kendi içinde şekillenir. Şairin çabası "gerçek" in doğrudan algılanmasına yöneliktir. "Sera şiirleri"nde göze çarpan en önemli özelliklerden bir diğeri de insan ve bitki dünyası arasında bir bağdaşım olduğu varsayımdır. Bu teknikle biçimlenmiş olan şiirlerle *Açık*

Ev'in ikinci bölümünde yer alan şiirler arasındaki benzerlik açıktır. Ancak *Kayıp Oğul*'daki şiirler içlerinde büyümeyi ve mücadeleyi barındırır. Kunitz, Roethke'nin ilgisini çeken şeyin "bir yaprağın ince ve karmaşık yapısı ya da bir çiçeğin biçimi değil, bir bitkinin yukarı doğru büyüüşü, uzanışı, yeşil gücü, yenilmez olagelişi"³ olduğunu belirtir.

Kayıp Oğul ve Başka Şiirler'in ikinci bölümünde *Açık Ev*'deki benzer daha geleneksel biçimle yazılmış lirik şiirler bulunmaktadır.

Üçüncü bölümdeki şiirler ise Jung'un kolektif bilinçaltı olarak adlandırdığı bütün insanlığa ait belleğin aracılığıyla deneyimi doğrudan iletmeye yönelirler. Bu şiirlerde çok eski zamanlara ait imgeler, bir başka deyişle arketipler yer almaktadır. "Gece Kargası" adlı şiir buna çok güçlü bir örnektir. Bu şiirdeki çürümüş ağacın üzerindeki karga yalnızca zihnin içinde var olan bir şeyleri değil zihnin içinde bir şeyler uyandırılmasını da temsil etmektedir. "Gece Kargası" *Sona Övgü!*'nin çerçevesini çizer.

Roethke, uzun "gelişimsel" şiirlerinin zeminini *Kayıp Oğul ve Başka Şiirler*'de Jung'un gerileme ve ilerleme kuramlarını barındıran şiirlerinde oluşturmaya başlamıştır. Ortak bilincin ilksel dünyasına inme gerekliliğini yansıtan bu yöntemini Roethke, John Ciardi'nin hazırlamış olduğu *Mid-Century American Poets* adlı antoloji için kaleme aldığı şu sözlerle açıklamaktadır:

"Şiirlerin her biri kendi içinde bütünlük taşımaktadır; ancak yine her biri bir bataklıktan çıkma uğraşında birer aşamayı temsil eder; yavaş bir ruhsal gelişimin ardıl bölümlerini oluşturur; doğma için verilen uğraşı ve sonra da daha fazla birşey olagelmeyi dile getirmektedirler. Bu yöntem döngüseldir. Ruhun ileri doğru gidebilmesi için önce geriye dönmesi şarttır. Psykhe'ye ait her geçmiş (ya da alegorik yolculuk), ister istemez, birbirine benzer ancak yine de benzemeyen yaşantıların/deneyimlerin birbirini izlemesinden oluşur. Sonsuz bir geriye-kayış ve daha sonra da bir ileri gidiş yaşanmaktadır; ancak her defasında çok küçük de olsa bir miktar ilerleyiş kaydedilmektedir."

Roethke'nin benliği arayışının özünü oluşturan bireyselleşme süreci Jung'a göre çocuk-özne arketipinde gerçekleştirilen

etkin imgelem yöntemi aracılığıyla bilinç düzeyine ulaşır. Roethke, *Sona Övgü!*'de, *Açık Ev*'deki görüngüsel şiir anlayışını, çözümlemeci şiir anlayışı uğruna terketmez. Jung'un da yardımıyla bu iki şiir anlayışını gerçekte sentezleme çabasına girer. Kitabın adı "*Çok Yaşasın Otlar*"daki gibi ruhun gelişimini sağlayan yaşamın ilk evrelerine ait psikolojik mücadeleleri selamlayan Wordsworth'un *The Prelude* adlı yapıtının ilk kitabından alınmıştır.

Roethke'nin şiirde bilinçaltına ilişkin bilinçliliği aktarmada kullandığı bastırılmış dil, iyice yakınlaştırılmış imgeler ve simgeler, su yüzüne çıkan kimlikler ve belirgin anlamlar yerine genel imalar, James Joyce ile benzer bir yaklaşımı oluşturan öğelerdir. İmgelemi büyük ölçüde işitsellikten beslenen Joyce için birim, sözcüktür. Tek bir sözcük, diğer sözcüklerle olduğu kadar yalnız başına da sınırsız bir anlam zenginliği taşıyabilmektedir. Roethke için ise birim, bütünüyle dile getirilebilmiş bir imgedir. Bunun sonucu olarak Roethke, belirli noktalara odaklaşılabilmesini sağlayan daha somut bir zemin inşa eder. Joyce ise zihinsel yaşamın akışını ve eşsüremliliğini çok daha güçlü biçimde yansıtır.

Roethke'nin şiirinde sık sık ortaya çıkan diğer bir imge zaman'dır. Roethke'nin şiirlerindeki kişi, zamanın hem içindedir hem de zamanın dışında durup kendi doğumunu ve bundan da öncesini, hatta insanlığın varoluşundan öncesine ilişkin duyumsadıklarını sorgulamaya, deşmeye başlar. Tinsel aydınlanma bağlamında Jung, bilincin aşkın durumlarını ve kişinin kendine ait her tür sınırın ötesine geçerek yaşam(ak) konusunda tam bir bilinçlilik düzeyine erişmesinin çok önemli bir özelliğini oluşturduğu geçmişî düşleme edimini geçmişe dönen bellekle bağdaştırmıştır. Roethke de "babam bir balıktı benim" dizesindeki imge gibi ilkselliğe ilişkin pek çok imgesini, bu tür bir geçmişe dönen bellek yardımıyla kurar.

Sona Övgü! iki bölümden oluşur. Birinci bölüm, daha kısa ve daha az karmaşık bir yapıya sahip, daha önceki aşamalara ilişkin altı şiirden oluşur. Bu şiirlerin doğmak için, ikinci bölümdeliklerin ise daha fazla bir sey olagelmek için verilen uğraşı dile getirdiği söylenebilir.

Kitaba adını veren “Sona Övgü” adlı şiirde doğum, insan-oğlunun düşüşünü, Tanrı’dan kopuşu imler. Doğumla Tanrı’dan, ölümle babadan kopan oğul artık kaybolmuştur. Her iki kopuşun beraberinde getirdikleriyle çocuk, başka biri olageldiğini duyumsar.

“Sona Övgü”, “Çalışın Açık Olduğu Yer” adlı şiirlerde, doğum; ölüm; cinsel suçluluk duygusu (cinselliğin farkına varılmasıyla başlayan, masturbasyon eylemiyle giderek artan suçluluk duygusu); şaşkınlık ve hem Baba’dan hem Tanrı’dan kopmuş olma temaları döngüsel bir yapı içinde dile getirilir. Çocuk artık yaşama/yaşamda/yaşamı yürümeye başlamıştır. Roethke’nin şiirinde çocuğun gelişimi Freud’un kuramlarında tanımlanan gelişim süreciyle paralellikler taşır. Kitaptaki şiirlerde doğa ile insan arasındaki tılsım giderek daha büyük bir yanılsama olarak algılanmaya başlar. “Eski meleklerden artık pek azı var ortalıkta” dizesinde, Henry Vaughan’ın itaatsizliği yüzünden ruhun altın çağının insanoğluna kapatılmış kapısı olarak betimlediği durum karşısında duyulan hüznün vardır. Bunun yanı sıra doğayla çocuk(luk) arasında kopmayan bir ilişki de mevcuttur. Örneğin ringa balıklarının birbirlerine fısılda-yışlarında, birbirlerine kondurdukları öpücüklerde çocuk, sürekli gelişmekte olan cinselliğinin izlerini kovalar ve bunun dile getirildiği dizeler Blake’i ve Thomas’ı anımsatır:

Ayakta durduğumda neredeyse bir ağacım

*Hem solucan hem gül
Seviyor yağmuru.⁴*

Çocuk artık yaşamın eşiğindedir; “örümcekler yelken açarken yaza” derken, masumiyet yerini deneyime bırakır ve artık başlamak vakti gelmiştir.

“Siz Kapılar Yol Verin” adlı şiirde bireyselleşme için verilen daha güçlü bir savaşımdan söz edilmektedir. Geçmişle karşılaş-tırıldığında çocuk başkalarına daha az bağımlıdır. Edindiği yal-

4 Roethke, Theodore, *Siz Kapılar Yol Verin*, Çev. Arslan, İstanbul: Dost Kitabevi, 1951.

nızlık sonsuza dek sürecektir bir yalnızlıktır. Katlanışı arttıran gücenilenlerdir. Varoluşunu doğaya bürünmüş ve onun bir parçası olarak değil salt kendi bedeniyle sürdürecektir kişi. Geçmişe veda her ne kadar mutlak kılınmaya çalışılsa da, zihninin derinlerinde kalmış ve artık çok belli belirsiz anımsanabilen bir su birikintisi, benliğin unutuşa mahkûm edilmiş kökeni çok sık belirir dizelerde. Ritimsel dalgalanışlar, vazgeçilmeyen bir ses örgüsü, nihayetinin vurgulandığı az sözcüklü son dizeler, fiillerin, fiilimsilerin alışılmadık kullanımları uzlaşmasız bir özlemeyi dillendirir.

“Sona Övgü”nün ikinci bölümü “Kayıp Oğul” adlı şiirle başlar. İlk bölümdeki şiirler bireyin psikolojik oluşumuyla ilgilendirirken 2. Bölümdeki şiirler salt varoluştan çok anlamlı bir varoluş için verilen savaşım üzerinedir. Kişi, bir canlı olarak dünyadaki diğer canlılarla uyum içinde yaşamayı öğrenmek, doğasında mevcut olan ikiliği (bedenle ruh arasındaki) aşmak zorundadır.

Sona Övgü!’deki diğer şiirlerin aksine “Kayıp Oğul” adlı şiirin her bölümü ayrı bir isim taşımaktadır. Bu şiire hakim olan düşünme ediminin başlangıcını oluşturan ruhsal çöküşü barındıran “Uçuş” adlı şiirin öznesi, varoluşa ilişkin bir ipucu arayışındadır. Bu amaçla yalnızca kendi bilinçaltını değil kolektif bilincin insan-altını da deşmekten geri durmaz. Bu geri-dönüşsel uçuş, ölümlerin ağlayışları ile başlar. Babanın hayaleti, kayıp oğulu tehdit etmektedir. Çocuğun cinsel varlığı babanın hayatinde nesneleşir. Anneye duyulan ensest arzu babadan kopuşu perçinler ve babanın ölümü bu suçluluğu arttırır. Kuyu başlıklı bölümdeki yavaş ve istikrarlı ritim, “Uçuş”taki bir kasıllıp bir gevşeyen ritimle çelişiktir. Geri-dönüşsel arayışlar, kişiyi rahim imgesine götürür ve mekân Sera Şiirleri’nin mekânına dönüşür.

“Safsatacı” adını taşıyan üçüncü bölüm coşkulu bir etkinlik durumunu ve bunu izleyen neredeyse erotik bir dinginliği dile getirir. Roethke, kayıp oğulun huzursuzluğunu şiirin merkezine oturtmuştur.

*Ormanın girişinde
Mağaranın ağzında
Öyle bir şey işittim ki, daha
Önce de çalınmıştı kulağıma.*

*Uçurumun köpekleri
Havladılar uludular,
Hem güneş karşıydı bana,
Ve sahip çıkmıyordu ay da.*

*Otlar sızlanıyordu,
Yılanlar feryat figan,
İnekler ve fundalar
Dedi ki bana: Öl.*

Mağara ağzı Platon'dan çok Dante'yi anırtmaktadır, çünkü Roethke için "mağara ağzı" rahim benzeri bir imgedir. "Zaman-düzenine karşı masturbasyona dayalı bir suç işleyen çocuğun karşısına baba en ürkütücü durumuyla çıkar. Güneş oğula sırtını dönmüştür ve ay da oğulun sevgisini reddetmektedir.

Son bölüm "Geri Dönüş", şiirin bütününe hakim olan devinimi özetler. Devinim, karanlıktan ışığa; bilinçaltından bilince; kaostan düzene; kaybolmuşluktan kendini buluşa doğru gerçekleşir. Yarım kalmış bir cinsel edim, Roethke için bir tür ölümü, bireyselliğin yadsınışını, kişinin gerçek dünyada kişiliğini oluşturma sürecinden geri çekilmesini imler. Yitirilen cinsel iktidarın yenilenmesi benliğin biyolojik olarak doğrulanması için yeni olanakların doğuşunu muştular ve bir tür aydınlanma yaşanır. Aydınlanmanın özü konusunda Roethke, her ne kadar doğrudan bir şey söylememiş olsa da arazinin üstünde gezinen ve sonra duran ışık ve durulan rüzgâr, daha sonra devinen, devinirken yalnız olmayan suskun zihin, bu öze ilişkin yeterli ipucu sunar.

Bunun da ötesinde:

*Işık mıydı?
İçindeki ışık mıydı?
Işığın içindeki ışık mıydı?*

dizeleri Dante'nin *Paradiso*'sunun son kantosunu akla getiren birleşimsel bilinci, mistik bir ışımayı yansıtır. Çok sayıda eleştirmen bu dizelerin, Eliot'ın "dönen dünyadaki durgun nokta"sına (Burnt Norton) bir gönderme olduğunu iddia etmiştir. Ancak unutulmaması gereken bir nokta Roethke'nin bu noktaya Vaughan, Traherne ve Blake'in izinden varmış olabileceğidir. "Kayıp Oğul"daki özne, yetişkinliğinin bireyselliğini yitirmeksizin çocukluğunun doğasıyla birleşebilme arayışındadır.

Roethke'nin şiirinde, bağdaşımalar doktrini büyük önem taşır. Çok sayıda eleştirmen Roethke'nin, Fransız simgecilerinin bir izleyicisi olduğunu savunmaktadır. Oysa Roethke, kaleme aldığı çeşitli yazılarda bu okuldan hemen hemen hiç söz etmemiştir. Bu yüzden, "Karanlık Bir Zamanda" adlı şiirde "bağdaşımların istikrarlı fırtınası"ndan bahseden Roethke'nin tekniğini incelerken bu tekniklerin temelini oluşturması muhtemel başka kaynakların araştırılması yararlı olacaktır. Bu yazılarda Roethke, "mistik edebiyata ait bu terim"den söz eder ve bunu herhangi bir şiirsel geleneğe bağlamaz. Karl Malkoff, Roethke'nin şiirini yönlendiren kuramsal zemini, saptamış olduğu dört noktaya dayanarak mistik akımın Almanya'daki temsilcilerinden Jacob Boehme üzerinde temellendirir.

Boehme'nin *The Signatures of All Things* (Bütün Şeylerin İmzası) adlı yapıtında "görünür olan dış dünyanın özünde tinsel iç dünyanın bir imi ya da görüntüsü olduğu, ve içe ait ve gizli olan herşeyin dışta bir şeyle bağdaştığı" dile getirilmektedir. İkinci husus Boehme'nin, Roethke gibi, evrenin gizemli Olageleşti konusunda bitkilerin dünyasını öğretilme kaynağı olarak görmesinde yatmaktadır. Üçüncü paralellik ise Boehme'nin aydınlanma anlarının da Roethke gibi bir arazide meydana gelmesidir. Son nokta da, Boehme'nin teosofik bağdaşımlar doktrininin gerçekliğin bütünselliğinin yanısıra çoğulluğunu; şeylerin birliğinin yanısıra ayıllığın üzerinde durmasıdır.

Roethke, her ne kadar mistisizmin etkisinde kalmışsa da,

bu dünyanın reddedildiği ve anlamın kaynağının başka bir dünyada sonuçlandırıldığı sofuluk düzeyine varan bir mistisizmi yadsımış bir şairdir. Şiirleri, "yalnızlık"ın benlikten vazgeçme ve tenin ruhun yaşayışı tarafından yadsınması yoluyla çözülemeyeceğini çok belirgin biçimde hissettirir. Roethke'nin şiirleri, "Karanlığın kendine has bir ışığı vardır", "Bir oğul birden çok babaya sahiptir", "Kayayla başla/ Son bul suyla" derken "tek görüngü"nün geçersizliğini anlatır. Yaşamımızı etkileyen ölümlerin çoğulluğu, kendi tabiatımızın çoğul yapısını yansıtır. İnsanın birincil, vahşi, çoğu zaman dizginlenemez ilk ve ilkel tabiatı düzen-kurum-kural-ilkelerle terbiye edilmiş hatta tümüyle susturulmuştur. İlkellik düşünceye ve düşünmeye ve her türlü rafine edime zararlı bulunmuştur. Oysa bugüne kadar kutupsal karşıtlıklar olarak algılanan ilkellik ve soyutlama kavramları, değerlerimizin hüküm sürdüğü bir insanlık imgesini ve tarihi bastırır. Mitin, simgenin ve dilin izlerini, insan zihnindeki kökenlerine dek takip ederek Roethke, ruhun, çoğu zaman ölü soyutlamalarla ve anlamını yitirmiş geleneksel biçimlerle aktarılmaya çabalanan gelişimini, çok farklı bir yöntemle dile getirmiştir. Dile katıksız bir yaşam(ay)ı yeniden yüklemiştir.

"Yaşlı Kadının Kış Sözleri", *Sona Övgü!*⁵ de yer alan şiirlerin yavaş ve akışkan dizelerinin yerlerini içsel bir konuşmanın gerilimli, hızlı ve sert ritmine terkettiği aşamadır. Şiirin öznesi, babayla/Tanrıyla uzlaşmaya çabalayan iç-kimlikten olma bir kişi yerine yabancı bir kadındır bu şiirde. Roethke'nin bu şiirinde dile gelen kadının, "Sir John Davis İçin Dörtlü"deki kadının gibi belirli bir kimliği yoktur. Ruh, anneyi, sevgiliyi, Dante'nin Beatrice'sini birleştiren Jung'un *anima* olarak adlandırdığı genel bir imge olarak belirir bu kadın. Jung *anima*'yı⁵ şöyle tanımlar:

"Erkeğin bilinçaltında kalıtımsal olarak edinmiş olduğu ve kadınların doğasını anlamasına yardımcı olan kolektif bir kadın imgesi bulunmaktadır... Bilinçaltında kaldığı sürece bu imge, bilinçaltında kalan herşey gibi yansıtılır. Bu ruhsal imgeyi taşıyan ilk kişi annedir. Bu imge daha sonra erkekte olumlu ya da olumsuz herhangi bir duygu uyandırabilen kadınlara taşınır... Babanın, dış dünyadaki tehlikele-

5 Jung, Carl Gustav, *Üçüncü Eseri: Kolektif Psikolojik Psikoloji*, New York, Meridian, 1956.

re karşı koruyucu bir işlev görmesi ve çocuğa model teşkil etmesi gibi anne de Pyskhe'nin karanlıklarından çocuğu tehdit eden tehlikelere karşı bir siper oluşturur niteliktedir."

Sona Övgü!"deki şiirler nasıl çocuğun babasını arayışını, onunla uzlaşma ve kendi benliğini bu yolla bulma çabasını temsil etmekteyse, *Uyanış*'taki şiirler de bilinçaltının hükmedilemeyen güçleriyle başa çıkabilmek için *anima*'dan yardım arayışını dile getirmektedir. Şair için anima imgesi, kendi ruhunun içkencelerini yansıtabileceği elverişli zemini oluşturmaktadır. Bunun yanında "Yaşlı Kadının Kış Sözleri" adlı şiirde Roethke, annesinin düşünceleri ve duyguları konusunda duyumsadığı içsel bilgiyi aktarmanın yanısıra, ölüm beklentisiyle ve olmayışla yüzyüze geldiğinde kendi ruh durumunu da anlatmaktadır. Dolayısıyla Roethke, içsel bir yaşantıyı çeşitli kadınların bileşiminden oluşan bir kadın imgesinin ağzından dile getirirken kendisini de bu bileşimin içine katar.

Roethke'nin şiiri incelenirken üzerinde durulması gereken en önemli konulardan bir diğeri de, Roethke'nin, Yeats'le arasındaki bağıdır. Her iki şairin de ortak özellikleri göz önüne alındığında bu bağın özü daha iyi anlaşılabilir. Gerek Roethke gerek Yeats, gerçekliğin maddeci bir bakışla algılanmasına ve bu bakış açısına dayanan toplumsal davranış biçimlerine şiddetle karşı çıkmış iki şairdir. Her ikisi de tinsel gerçekliğin mistik ve teosofik dizgeler aracılığıyla araştırılmasına büyük ilgi duymuşlardır. Her iki şair de beden ile ruh; geçici ile sonsuz arasındaki gerilim üzerinde durmuş ve sanatı, ruhun derinliklerinde varolan uçurumlarla; benliğe, bedene, dış dünyaya; yaşama ve yaşantılara ait ayrılıkların ayrılamazlığıyla; ölümün üstesinden gelinemez boşluğuyla yüzleşebilmek ve kalıcı bir görüngü üretebilmek amacıyla kullanmışlardır.

"Sir John Davies İçin Dörtlü", Yeats'in "dansedenin dans-tan ayrımsanamadığı" bir ahengin usul usul yittiği, "Tanrıların bile yolunu izini kaybettiği bir karanlığın" arşınlanma sürecini dile getirir. Bu süreçte tenselliğin aşılması, mistik deneyimlerle değil tensel edimler yoluyla gerçekleşir. Şair ve kendisine eşlik eden kadın "evrensel bir dansın" yıkıma uğradığı, anlamdan,

düzenden, tinsel gerçeklikten yoksun bir dünyada varoluşun ağır koşullarına tensel ve tinsel bir aşkı var ederek ve ya-şa(y)(t)arak göğüs gerebileceklerdir. Bu karanlık dünyanın öte-sinde varolabilmek yalnızca aşkı var etmekle ve o aşka dahil olabilmekle mümkün kılınmaktadır. Aşmak/yenmek/olmak, tekilliğin kısır ve çaresiz kaldığı durumlardır:

"Hayattaydım, ölen onun şeklinde yokolup gittim.

Tenden ruha ağanlar iyi bilirler o düşüşü

Dünya yayan bırakır dünyayı ve ışık herşeydir."

Cinsel doruk, fiziksel aşktan tinsel aşkın; "gerçeklikten" sa-nat yapıtının; geçiciden sonsuzun; "karanlık bir dünya"nın boşluğundan anlamlı bir varoluşun yaratılmasını temsil eden karmaşık bir imge durumuna dönüşür.

"Uyanış"taki şiirler, Roethke'nin şiirinde yeni bir aşamayı imler. Bu şiirlerde de Roethke, benliğin keşfindedir ancak temel rotası değişmiştir. Bu aşamadan önce benliğin kökeniyle ve ge-lişimiyle ilgilenir ve bu amaçla sera şiirlerindeki büyümeye iliş-kin öğretilmelerden ve *Sona Övgü'*de bireysel bilincin arayı-şıyla çıkılan geriye-yolculuklardan yararlanır şair. Benliğin ma-ruz kaldığı tehditler, nükseden geçmiş yaşantılar ve oluşlar iken *Uyanış*'ta bu tehdit unsuru değişim gösterir. Roethke, ölü-me dokunmaya, ölüme bakmaya, ölümü görmeye, ölmeden ölüm sürecini temsili olarak yaşamaya-anlamaya-anlatmaya kalkışır. Roethke'nin bu konulara gösterdiği yaklaşım tutarlı bir düşünsel çerçeve sergilemez. Mutlak çaresizlikten mistik inan-ca; mistisizmin ötesinde bir inanca doğru ilerler ve daha sonra mutlak çaresizliğe geri döner. Roethke'nin şiirinde sistematik bir felsefenin gelişimini takip etme olanağı yoktur. Karşımıza çıkan şey, varoluşunun sınırlarıyla yüzleşen ve yaşamın olası-lıklarından hiçbirini dışlamayan, karmaşık, bütün aykırılıkları ve ayrıksılıklarıyla bir insandır.

Roethke 1958'de *Rüzgâr İçin Sözler* adlı yapıtını yayımlar. Bu yapıttaki şiirler, şairin yaşamındaki somut pek çok olayı yansıtır: Beatrice O'Connell'la yaptığı evlilik, felsefe ve din ko-nusunda okudukları, kitabın yayımlanmasından hemen önce geçirmiş olduğu ruhsal rahatsızlık, bu şiirlere attığı imzanın başlıca bileşenleri niteliğindedir. Roethke bu dönemde Kierke-

gaard, Martin Buber, Paul Tillich gibi mistik deneyimlerin çeşitli yönleri üzerinde yoğunlaşmış varoluşçu tanrıbilimcileri okumaya yönelmiştir. Yeni şiiri, benliğin doğası, benliğin bu dünyada varoluşu gibi konular üzerinde yoğunlaşır. Bunun yanı sıra evliliği ve hastalığı, şairin aşırı neşe ve aşırı ıstırap arasında salınmasına yol açarken şiirlerdeki çelişkili, gerilim dolu devingen yapının özünü oluşturur.

Yapıtın ilk bölümünü oluşturan *Aşk Şiirleri*'nin birçoğunda, sevgili, şairin kurtuluşu olarak algılanır. Azınlıkta kalan birkaç şiir ise Roethke'nin sevebilmek için kişinin katıksız ve mutlak yalnızlığın, inanca ulaşmak için de mutlak çaresizliğin merkezinden yürüyüp gelmesi gerektiğini vurgular.

Rüzgâr İçin Sözler'deki şiirlerde kimi zaman eski imgelerin, bu imgelerin yaşamda anlamlandırılma süreçlerinin yeniden ele alındığı gözlemlenebilir. "Duyumcular" adlı şiirde duvardaki aşına gölge, hem babaya hem de duyulan cinsel suçluluğa aittir. Gücenilenlere dair birkaç söz edilmiştir ve gücenilen ama hissettiren her şeyin yeniden kabul görür, içe alınır bir yakınlığa ulaşmasına izin verilmiştir. Sevgili, edilgen değil, kurtuluşu gerçekleştirmeye yönelik çok etken bir güce sahip durumdadır şimdi. Şair artık bir ölümlünün işitmesi gerekenden fazlasını işitmektedir. Sevilen kadının doğaya, evrenin yapıldığı töze yakınlığı, benim bir kütüphane rafından elime aldığım da beynimi ve yüreğimi bir anda işgal eden o şairin şiirlerini Türkçe olarak söyleme isteğimi kıvılcımlandıran şu dizelerde anlatılmaktadır:

*Uzun bir kökün soluğu,
O utangaç çeperi
Açmamış bir goncanın,
Yeşil, değişmiş yaprak,
İstiridyenin ağlayan ayağı,
Ve doğmakta olan yıldız–
Hepsi onun bir parçası.
O uyandırır yaşamın sonlarını.*

tıksız Öfke", "Yenilenme" gibi şiirler, Roethke'nin felsefe ve din konularında okuduklarının meyva vermeye başladığı şiirlerdir. Bu şiirler, Roethke'nin sanatındaki metafiziksel çerçevenin algılanabilmesine olanak sağlar. "Katıksız Öfke", "korkutucu bir gece" imgesiyle başlar ve Roethke, "içsellikten yoksun bilginin" boşluğunu vurgular. Bu noktadan başlayarak şairin St. John of the Cross'un "ruhun karanlık gecesi"yle paralellik taşıyan ve *Aşk Şiirleri ve Dizi, Kimi Zaman Metafiziksel* adlı kitabında "Karanlık Bir Zaman" imgesinin içerdikleri ve yüklendikleri açısından doruğa ulaşan siyah, yanıt vermeyen gece imgesi çok daha sık belirtmeye başlayacaktır. Stanley Kunitz, mistiklerin Tanrı'ya yabancılaşmayı anlatmada kullandıkları bu "Karanlık Gece"nin eskimiş bir simge olmaktan çok uzak olduğunu ve bu imgenin çağdaş insanın Tanrı ile, dünya ve benliği ile yaşadığı yabancılaşmayı ve hiç de uzak olmayan bir olmayış karşısında duyduğu huzursuzluğu çok etkili biçimde dile getirdiğini vurgulamaktadır. O âna dek oluşla ve olmayışla ilgilenmeleri açısından kendisine eşlik etmiş Parmenides, Platon, Boehme gibi düşünürlerin hiçbirini o karanlık gece'de yanında bulamaz Roethke çünkü bütün anlamlar anlamsızlaşmıştır. Bu tür bir gecenin ardından yeniden doğuşun yaşandığı bir sabaha ulaşılır. "Taşlara dokunur", üzerlerinde kendi derisi vardır. "Taş" imgesi Roethke için her zaman görünenle görünmeyenin; maddesel ve ruhsal evrenin birlikteliğini barındırmış bir öğedir. Şair yeniden olmaya uyanır sabah ve dokunmanın bir biçimde olmak olduğunu duyumsar.

Şiirin ikinci bölümünde artık etkenliğini ve hükmedici gücünü yitirmiş sevgili belirir. Bu sevgilinin ikili doğası, Roethke'nin varoluşun doğasına ilişkin kuşkusunu temsil eder niteliktedir. Sevgili bedendir, duyuların geçici-geçişli dünyasına aittir. Onun içi boş yüzünde şair hem kurtuluşunu hem yokoluşunu görür.

Üçüncü bölümde, geçiciliğin farkına varışı insanoğlunu "kendi kanını akıtma peşinde" olan bir hayvana, bir canavara dönüştürmüştür. "Nasıl da şiddetli yalnızlığa duyulan ihtiyaç" dizesi öncelikle insanlık durumuna ve daha sonra da ölümlülük dolayısıyla yalnızlığa mahkûm edilmiş olma gerçeğine, do-

ğadan koparılmış ve bir daha doğaya dönemeyecek olma gerçeğine bir başkaldırı niteliğini taşımanın yanı sıra, varoluşunu beyan etmek için tecrit edilmişliğiyle yüzleşebilme ihtiyacını da imler. Paul Tillich'in dediği gibi "cesaret, olmayış gerçeğine karşın oluşun doğrulanmasıdır"

"Koyulaşan gölgeler", "anlamsızlaşan anlamlar", "uçurumun hemen kenarındaki" yaşayışlar, yeniden bir doğuşa soluk vermeyecek kadar nihaidir ama şair yine de sabahın ışıklarıyla yaşama bir kez daha doğrulur. "Soluğunu kendisine iade etmesi beklenen" "bir kadın üzerine kurulan düş"ün "bir ölüm düşün"ü de içinde barındırmasına karşın sevgiliye karşı hissettikleri şairin aynı zamanda gerçeğe karşı takındığı tavrı da belirtir. Her zaman devinimle bağdaştırılan bu sevgili, devinin ta kendisidir, o "evrensel dansı" yeniden başlatandır. Roethke'nin mistisizmi, çağdaş mistiklerden R. M. Bucke'ın :

*Bir esrikliğin, hudutsuz bir haz duygusunun ardından tanımlanması olanaksız bir zihinsel aydınlanma yaşadım... Evrenin ölü bir maddeden oluşmadığını, tam aksine yaşayan bir Oluş olduğunu gördüm. Kendi içimde ölümsüz yaşamın farkına vardım.... dünyanın, bütün dünyaların kuruluş ilkesi bizim aşk dediğimiz şeydi."*⁶

sözleriyle paralellik taşır. Somut, Platon'un mağarasındaki görüngüler dünyasına yenik düşmez ve mistik bilgin aksine Tanrı, Roethke için "yüzleşilecek hatta düelloya girilecek bir varlık"tır.

Roethke'nin şiirinde önceleri anlam örgüsünün en küçük birimi olarak karşımıza çıkan dize dağınıklaşmaya, dağılmaya başlar ve son şiirlerde yoğunluk, söyleyişin bir dizenin bütününe yayılan hatta ikinci, üçüncü dizeye taşıdığı deyişler(e) aktarılır:

Kaçamadık tenden. Ama kim başarabilir bunu gençken?

Bir ateş sıçrar kendi üzerine: Bilirim o alevi.

Kurtarır bizi kimi öfkeler. Ben çok uzun zaman mı öfkelendim?

Ruh bilir hangi teni tüketceğini.

Her güne bir önceki gündeki ölümüyle uyanır insan ve ya-

şamı ardarda gelen bu ölümler(l)(d)e dölleir. Her gün ölerək başlar varolmaya ve geri alacaktır bütün ölümleri ölümü ile. Kendi ölümü doğrudandır, acı vermez ve anlamlandırılmaz. edindiğı bir babanın (W. B. Yeats) ölümü kadar.

“Ölüm Döşesindeki Adam”da Roethke, Yeats’in sesini yankılayarak dile getirir kendi imgelemini; Yeats’i giyinir; ama herşeye rağmen Roethke’dir:

*İşittim ölen bir adamın söylediklerini
Başucuna toplanmış yakınlarına
Henüz tuzlanmış bir deri gibi;
Ruhum bırakılmış kurumaya;
Sanmam ki kullanayım bir daha*

*İrademin en berbat gecesinde
Göze aldım herşeyi sorgulamayı
Ve bugün de yapardım aynısını.
Kapımı çalan şey nedir?
Kim geldiyse bekleyebilir.*

*Doruğun kenarları dehşet veriyor hâlâ
Ölülerin ya da sevgililerin üstüne kol kanat gerdiğimizde;
Hayalgücü de gelemiyor herşeyin üstesinden
Işığın bu en son durağında: o cesaret ediyor yaşamaya
O ki son vermiş kuş olmaya, yine de çırpıyor kanatlarını
Şeylerin o hudutsuz ölçümsüz boşluğuna karşı.*

Yeats’e bürünür, hem ona söyler hem onu söyler ve bu yüzden “Ölüm Döşesindeki Adam” birçok eleştirmenin söylediğinin aksine Roethke’nin imzasını taşıyan bir şiirdir.

Çeşitli temaların birbirleriyle yaptığı çağrışımlar ve zaman zaman birbirleriyle yer değiştirmeleri ilkesine göre şekillendirilen *Düşünmeler*, her ne kadar *Sona Özgü’*deki şiirlerle yapay birtakım benzerlikler gösterse de, farklılıklar benzerliklere

oranla çok daha önemlidir. Öncelikle şiirlerin kişisi artık bilince ulaşmaya çabalayan bir çocuk değil, çok yaklaşmış olan ölümün içinde bilincin sonsuza dek yitirilmesiyle karşı karşıya kalmış yaşlı bir kadındır. Temeldeki bu değişiklik teknikte gözlemlenen değişikliği de beraberinde getirir. Artık çocuğun düşünme sürecinin yeniden yaratılmasıyla ya da mitin bilinçaltı kökenleriyle uğraşmayan bu şiirler, *Sona Övgü!*'deki şiirlere oranla daha az yoğunudur ve konuşmaya daha yakın bir üslûpla biçimlenmiştir. Görsel imgelem artmış ve imgenin bileşenlerinden çok, imgenin bütünü şairin simgeleştirme sürecinin temel aracı haline dönüşmüştür.

"Birinci Düşünme"de yer alan doğanın görünümü yaşlı kadının ruh durumunu temsil etmektedir. "gevşeyen taşlar", "köklerinden eğilen ağaç", "belli belirsiz yamaç" ölüm çağrışımlarıyla doludur. "Devinir ruh" ama yönü belli değildir ve "garip et parçası" isyan eder, "kabuk içindeki yaşamdan nefret eder" Yaşlı kadın kendisine yabancı bir varlığa bakar gibi bakmaktadır. İkinci bölümde ayrıntılarıyla anlatılan "otobüs yolculuğu" Roethke'nin şiirlerinde çok sık olarak dile getirdiği arketipik yolculuğun bir başka çeşitlemesidir. Yaşlı kadının gözleri önüne bir an için çocukluğunun serasındaki dünya gelir.

Ancak yolculuk artık onu bu dünyadan uzaklara götürmektedir. Yaşlı kadının düşünceleri, ruhla beden uyum içinde olduğu çocukluğun mutlu dünyasının yitirilişinden bu yana yaşanan zorluklarla dolu bu yolculuğunu anlamaya ve anlatmaya yönelir. Üçüncü bölümde ruhun devinimi, gölün çamurlu sularına karşı savaş veren yengeç ve ters akıntıya her defasında yenik düşen sombalığı imgelerinde anlatım bulur. Dördüncü bölümde Yaşlı Kadın "gözün ardındaki" "çöplük, terk edilmiş yerleri" ziyaret etmenin ardından Birinci bölümdeki çaresizliğine geri döner.

"Buradayım" adlı ikinci şiirde Yaşlı Kadın henüz sürmekte olan varoluşunu yeniden doğrulamanın yanı sıra, büzüşmüş derisinin içinde sürdüğü bu yaşama katlanmanın değer olup olmadığı konusunda da sorgulamaktadır. Şiirin ikinci bölümünde Aralık ayından birdenbire yaz mevsiminin yaşandığı bir geçmişe dönülür. "Bir zamanlar vadinin ecesi" olan genç kız

“büyümek konusunda dikkatsiz davranmıştır” ve Roethke, yetişkinliği ve doğadan kopuşu içinde barındıran bireyselleşmeyi, “yetişkinliğin büyük kısmı kötü tanımlanmış bir ölüm/dayanılmaz bir bekleyiş” dizesinde yeniden dile getirir. Üçüncü bölümde ise geçmişin doğayla eş duyuma dayalı mutluluğu üzerinde daha yoğun olarak odaklaşılır. Yaşlı kadın hatıralarında, eteklerinin bir gülün dikenlerine takıldığı; büyükannesinin gönül gözünde bir kuşun şakıdığını ısrarla yinelediği o anları yeniden canlandırdığında o tılsımı bir kez daha yaşıyor gibidir. Ancak bütün bu hatıralar geçmişin tensel mutlulukları ile bugünkü “garip et parçası” arasındaki gerilimin artmasına yol açar. Dördüncü bölüm, “ölüyor sardunyam” diyerek başlar. Yaşlı Kadın artık “ötelere bakarak giyinebilir bir gülü” ve “sonraki imgeyle”, bir şeyin kendisiyle olduğu kadar hatırasıyla da mutlu olabilir ve beşinci bölümde “Kuşlar etraftadır”; çocukluğun şarkıları, sonsuzluğa ait o müzik eşlik eder Yaşlı Kadına. Bu onun ilk ölümü değildir. “Onun Olagelişi”nde yolculuk en kritik aşamasına ulaşır. Aşkla aydınlanmış o şekil mistik aydınlanmanın ipucunu taşır.

Uzaktaki Arazi, Roethke’nin, okurun önüne *Açık Ev*’den beri, içerik ve biçim yönünden büyük değişikliklere yeltenmediği ilk kitap olma özelliğindedir. Kitabın ilk ve son bölümlerindeki şiirler, Roethke’nin gerçekliğe mistik katılımı sergiler. Ancak Roethke’nin şiirinde çok sık karşılaşıldığı gibi baştaki şiirlerin mistik deneyime kasvetli bir dünyadaki yegâne haz kaynağı olarak yaklaşmasına karşın en sondaki şiirler bu tür deneyimi dehşet ve korkuyla gözlemler.

Kuzey Amerika Dizisi, tenselliğin aşılmasına ilişkin sorunları ele alan altı şiirden oluşur. Bu şiirler de, *Yaşlı Bir Kadının Düşünmeleri* başlığı altında toplanmış şiirler gibi konuşma dilinin ritmiyle bağdaşan bir biçimde yazılmıştır. Ancak bu kez mekân evin arka bahçesine değil Kuzey Amerika’nın engin uzanışına aittir.

“Oyster Nehri Kıyısında Düşünme”, su ile başlar, su ile sona erer. Su imgesinin karmaşıklığı en etkin biçimde bu şiirde ortaya çıkar. Şiirin ilk bölümünde su, sair için “ölü istiridye kabukları”, “ırmağın azındaki ölü ağaç” gibi ölüm çağrışımlarıyla

doludur. Benlik, yalnızlığına son verme, doğanın kucağında kendini yeniden toparlama arzusundadır. Ölümden korkan benlik, ironik biçimde bu korkudan kurtulabilmek için ölümünü ister. Roethke'nin şiiri ruhsal bir özgeçmiş niteliğini taşır. Benliğin öncelikle oluşturulmasına daha sonra da her an yüz yüze gelinebilecek olan ölüm tehditine karşı savunulmasına ilişkin kaygılar bu özgeçmişin temel odaklarını belirlemiştir.

Yazının bu son aşamasında şair ve şiiri üzerine belirtilenler özetlenecek olursa Roethke'nin şiirlerinde kurduğu imge örgüsü, çocukluğun kayıp dünyasını alıntılar, ve yaşamla ölümün; varoluşla varolmayışın; nesnelle öznelin; bedenle ruhun arasında salınır durur. Roethke, çocukluğunu geçirdiği serayı –doğanın kısıtılıp denetlendiği, yaşamı, ölümü ve sonsuz değişimi barındıran bu mikro-evreni– içsel yaşamını yansıttığı bir ayna olarak kullanır. Şiirinde başta William Butler Yeats'inki olmak üzere, birçok şairin sesi duyulur. Ruhun kendi içine, zaman öncesine ve ötesine yolculukları, ritim-ses-biçim-söz(cük) ile çok özenle kurulmuş bir yapı ve içerikle aktarılır. Şiirlerindeki benliğin bireyselleşme sürecinin çerçevesi, Jung'da temellenmiştir. Benliğe yaklaşmakta olan ölüm ise varoluşçuların ve mistiklerin gözlerinden seyredilmiştir.

Manik-depresif davranış biçimine uygun olarak şiirleri, şairin varoluş mucizesinden duyduğu aşırı haz ile bu varoluşun geçiciliğinin içine saldıgı ıstırapla dokunmuştur. Benlik aynı anda hem ölümden kaçır hem de ayrılmış olduğu doğayla yeniden bir olabilmek için bu ölümü düşler ve ister. Varoluşu, ölümü ile anla(t)(ş)ılır kılacaktır. Şiirlere, çoğu zaman *derine, içe, geriye* doğru bir rota tutturmuş yolculuklar hakimdir ve bu yolculuklar varılacak yerden çok gitmek, yolculuk etmek adınadır.

Roethke, benliğin kıvrımları arasında gezinir; zamanın çizgisel akışıyla, yaşamla, kaçınılmaz ölümle bir türlü uzlaşamaz. Her gün ölürek, bu yaşamdan içeri başlar varolmaya.

Ayşenur Güvenir

Ekim, 1996

AÇIK EV (1941)

AÇIK EV

Bağırır avaz avaz sırlarım.
İhtiyacım yok zaten bir dile.
Öyle bir ev ki benim yüreğim,
Ardına dek açıktır kapıları.
Gözün kahramanlık destanı
Aşkı, yoktur hiç gizlisi saklısı.

Önceden bilinir doğrularım,
Bu keder açığa vurulmuş kendinde.
Çıplağım iliklerime kadar,
Ki kalkanımdır çıplaklığım.
Kendimdir üzerimdeki elbise:
Ruhumu saklarım yedekte.

Sonsuza dek yaşayacak öfke,
Doğruyu söyleyecek görev
Disiplinli, katıksız bir dille.
Sustururum yalan dolu ağzı:
Öfke saptırır en billur çılgılığımı
Akıl almaz yoluna ıstırabın.

KIZKARDEŞİME

Ah kızkardeşim hatırla yıldızları gözyaşlarını trenleri
İlkyazda ormanı yaprakları burcu kokan patikaları
Hatırla o usul karanlığı karın ölçümsüz yağışını
O çıplak arazileri bulutun kusursuz kıvrımlarını
Anlat yeniden çocukluğun tüm zevklerini: Laciverdî semaları
Kanatların gösterisini gözün pırıl pırıl hazinesini.

Şu anki coşkulara yitirme inancını, reddet seçim yapmayı
Ertele tenin günahını geri alınamaz bir seçimi
Değerini bil gözlerin gururlu inanılmaz dengenin
Cesurca yürü kızkardeşim ama tenezzül etme vermeye
Kolla kendini acıdan sakın nefretini sakın yüreğini.

ÖNSEZİ

Hatırlıyorum gezdikçe bu araziyi
Başka bir yazdan kalma günleri.
Uzun zaman önceydi. Ayrılmazdım
Bir an bile babamın ardından,
Yetişmeye çalışırdım uzun adımlarına
Varıncaya kadar bir nehrin kıyısına.
Elini sokmuştu sığ suya:
Su akıp gitmişti altından üstünden
İnce bileğinin üzerindeki kılların;
Hayali gidip durmuştu peşinden,—
Dalgacığın içinde ısıldamıştı birden güneşle.
Ama ayağa kalktığında, o yüz çoktan
Kaybolup gitmişti bir su labirentinin içinde.

DUA

Yitireceksem bazılarını Duyularımın,
Yalvarıyorum Tanrım seçme hakkı tanı
Beşinden istediklerim kalsın bana
Unutuş zihnimi bulandırmadan.
Dilim suskun nesiller öncesinden,
Burnum ise kirletiyor güzel bir başı;
Kulak verirken bedensel kötülüğe
Kulaklarım şeytanın kulaklarıydı.
Ve kimileri Gözün şehvetin
Aracı olduğuna inanmışlardı,
Alçak Elden çok daha sinsi
Ve sapkın cinsellikten–Değildir oysa!
Naziktir tecavüzü ve değildir
Bir iğretilemeden daha vahşi
Gerçekte Göz suç ortağıdır
O en ulvi platonik aşkın:
Sahip olamaz Dudak, Göğüs ya da uyluk
Öyle ender bir kutsanmışlığa.
O yüzden Tanrım, Bırak saklayayım
O duyuyu ki tek gerçek hizmetkârım,
Al Dilimi ve Kulağımı– al hepsini ama
Mezarıma dek Işık eşlik etsin bana.

HIÇBİR KUŞ

İşte huzur burada bilen biri için
O çok gizli yüreğini sesin.
O çok hassas ve has kulak
Ve bastırıldığı o gürültüsüz toprak.

Sallanır esinti başının üstünde usulca
Ve kımıldanır otlar beyazca
Ama şu ölümler ormanında, uyuduğu
Hiçbir kuş uyandıramaz onu.

ÇOK YAŞASIN OTLAR

Çok yaşasın otlar istila eden
Daracık sebze hanedanımı!
O sarp kaya, çorak toprak
İnsanoğlunu uğraştırıp duran;
Kutsal olmayan şeyler, lanetle bozulmuş
Bütün çirkinler evrendeki,
Kabalık, kötülük ve vahşet.
Ruhu kirlenmekten koruyan
Bunlarla karşılaştırıyorum küçük aklımı
Ve kazanıyorum durma veya oturma hakkını,
Umut et, sev, yarat, iç ve öl ya da:
Bunlar şekil verir ben denen yaratığa.

FELAKETE KARŞI

Artık tükettim elimde olanları
Ve uzağım benim olanlardan,
Tümüyle kurudu pınarlarım,
Etrafa saçıldı ruhumun parçaları.

Rastgele, harcanmış ve dağılmış,
Varlığın bütün tanecikleri;
Altüst olmuş o çok özel cennetim,
Deviniyorum şeytansı bir göğün altında.

Bu düz arazi öyle bir çukur olmuş ki,
Kötülük kuşatmış dört bir yanımı;
Yüreğim toparlamalı aklımı
Ve çalmalı tehlike çanlarını.

SESSİZLİK

Bir gürültü var alnımın içinde
Zonklayan bitmemecesine
Kanla ölçülen vurgularda.
Çarpıyor yalnızlığıma–
Kısa aralıklarla bir çekiş sesi
Duyunun kristal duvarlarında.
Kulak tırmalayan bir çınlama
Tek tele vurmadan yankılanan,
Zihnini içini öğütüp duran,
Durumun acımasız çarkları,
Haykıran ruh bir kafesin içinde
Övgülerde bulunmak için öfkeye,
Derinlerinde gizler öfkeli bir gürültü
Karışıklığın özünü.

Kurtuluş ararsam bir zaman
Hüznün monotonluğundan,
Boğazıma varan gergin sinirlerden
Çıkamaz tek bir nota bile:
Neyse kafatasımı sarsıp bozan
İşitilmeyecek başka bir kulak tarafından.

TESKİNLEŞTİRİCİ

Eser durur nefret rüzgârları
 Kasıp kavurur deriyi
 Dondurur sıkıntılı yüreği;
 Karmaşık korkular büyür
 Bütün kötücül arzulardan
 Yıkma için ortak yaşamı.
 Ve herkes çekilir bir köşeye.

Seyrederiz fikrin sürüklenişini,
 Düşünürüz hepimiz kendi tenlerimizi.
 İyi döşenmiş serserilerin üstünde
 Öksürür ve yer değiştirir generaller
 Oynarlar rengârenk iğnelerle.
 Hakemler beklerler;
 Gazeteciler parmaklarını emerler.
 Zihin tez kanlıdır dönmekte
 Basit kaderden öteye
 Argolarına ve öfkelerine
 Hiç adam olmayacak budalaların;
 Sağduyu kucaklar ölümü;
 Korku dolu gözlerden hâlâ
 Bakarken sevmek arzusu.

KAYIP OĞUL VE BAŞKA ŞİİRLER (1948)

YARGILAMA

Tapandaki harç kırıntılarından daha hızlı ağaran yüzler;
Çocuklar, içine üflenmiş kâğıt torbalar gibi şişmiş göbekleri,
Erikler kadar zengin gözleriyle bakıyorlar gazete
sayfalarından,–

Bu imgeler korku salıyor yüreğime gündüz ve gece.
Rahimlerde açlıktan kıvranan, kıvrılan doğmamışları hayal
ettim;
Sordum: Yaşamın nimetleri, Tanrım, iner mi yaşayanların
üstüne.

Ama işittiğimde uluyup duran ayyaşları,
Duyduğumda kapı eşiklerindeki leş kokularını,
Gördüğümde gözkapakları küçük çuvalları andıran kadınları,
Dedim ki: Bütün bunların, Ölüm, gel, nazikçe örtüver üzerini.

GECE KARGASI

O sakar kargayı gördüğümde
Kanatlanırken çürümüş bir ağaçtan,
Bir şekil belirdi zihnimde birden:
Bir düşün uçurumları üzerinden
Uçuyordu muhteşem bir kuş
Gittikçe uzaklara çok uzaklara
Ayın olmadığı bir siyahın içine,
Derinlerinde zihnin, çok gerilerde.

KAYIP OĞUL

1. Uçuş

Woodlawn'da işittim ölülerin haykırışını:
Sonra sakinleştım demirin çarpmasıyla,
Taşlara düşen küçük bir damla,
Kurbağalar bekler kuyuları.
Dil çıkardı bütün yapraklar;
Silkip attım kemiklerimin yumuşayan tebeşir tozunu,
Diyordum ki,
Salyangoz., salyangoz ışılda beni ileri,
Kuş, usulca iç çek beni evime,
Solucan, yanımda ol.
Bunlar zor günlerim.

Eski bir yarada balık avladım
Dinlenişin sakin gölü;
Hiçbir şey kemirmedi misinamı,
Gelmedi küçük balıklar bile.

Oturdum bomboş bir evde,
Seyrederek gölgelerin sürünüşlerini,
Kaşınarak.
Tek bir sinek vardı.

Ses, çık sessizlikten dışarı.
Bir şey söyle.
Örümcek kılığında çık ortaya
Perdeye vurup duran pervane kılığında.

Söyle bana:
 Hangi yolu seçeceğim;
 Hangi kapıdan çıkacağım,
 Nereye ve kime?

Karanlık boşluklar dedi ki, rüzgâra karşı siper al,
 Ay dedi ki, bir yılanbalığının sırtı,
 Tuz dedi ki, bak denizden yana,
 Yeterli övgü değildir gözyaşların,
 Rahat bulamayacaksın burada,
 Bu patırtı gürültü krallığında.

Süngerimsi toprağın üstünde hafif adımlarla koşarak,
 Yassı taşlarla dolu çayırı geçtim,
 Ve üç karaağacı,
 Bir araziye yayılmıştı koyunlar,
 Sallanıp duran bir köprünün üzerinden
 Kıvrılan, dalgalanan tez-akışlı suya doğru ilerledim.

Nehir boyunca avlandım,
 Çöplerin, böceklerin delik deşik ettiği yaprakların arasında,
 Çamurlu göl-kenarında, bataklığın çukurlarının yanında,
 Büzülmüş gölün kıyısında, avlandım, yaz sıcağında.

Bir sıçanın şekli?

Yo, ondan daha iri.
 Bir bacadan az
 Ve burundan fazla,
 Suyun hemen altında
 İlerler çoğu defa.

Yumuşak mı sıçan kadar?
Kırıştırabilir mi burnunu?
Girebilir mi evin kapısından
Ayaklarının ucuna basa basa?

Al bir kedinin derisini
Ve yılanbalığının sırtını,
Sonra yağla bunları
İşte tam budur hissi.

Su samuru gibi kaygandır
Perdeli geniş ayaklarıyla
Suyun hemen altında
İlerler çoğu defa.

2. Kuyu

Nereye iniyor bu kökler?
Bir bak yaprakların altına.
Kim koydu bu yosunu buraya?
Bu taşlar yeterinden uzun kalmış burada.
Kim döndürdü çamuru gürültüye
Sorarsan köstebeğe, o bilecektir
Yapışkanlığını hissediyorum ıslak bir yuvanın.
Sakın kendini Küf Ana.
Kemirin bir kez daha, balık sinirler.

3. Safsatacı

Ormanın girişinde
Mağaranın ağzında
Öyle bir şey işittim ki, daha
Önce de çalınmıştı kulağıma.

Uçurumun köpekleri
Havladılar uludular,
Hem güneş karşıydı bana,
Sahip çıkmıyordu ay da.

Otlar sızlanıyordu,
Yılanlar feryad figân,
İnekler ve fundalar
Dedi ki bana: Öl.

Nasıl da küçük bir şarkı. Nasıl da yavaş bulutlar. Nasıl da
karanlık bir su.
Yağmurun var mı bir babası? Tüm mağaralar buzdan.
Yalnızca kar var burada.
Üşüyorum. Üşüyor vücudumun her yanı. Anne, baba ısıtın
beni.
Korku babamdı benim. Korku Baba,
Bakışıyla canını emerdi taşların.

Kayan hangi şekil
Çağırıyordu koridorlardan,
Merdivende dengede dururken
Düşüverdi aşağı hülyalı?

Pek çok rafa dizilmiş
Testilerin ağzından,
Gördüm tözün aktığını
O soğuk sabahta.

Yılanbalıklarının kayganlığı misali

O sulu yanak

Öptüğünde dilim

Dudaklarım uyanır.

Fırtınanın kalbi mi bu? Toprak silkiniyor hareketsizliğinden.

Bir yere çıkmıyor damarlarım. Püskürtüyor mu ateşlerini
kemikler?

Tohum terk ediyor mu eski yatağını? Bu tomurcuklar canlı
kuşlar kadar.

Nerede, nerede dünyanın gözyaşları?

Çınlasın öpücükler, bir kasabın avucu kadar dümdüz;

Donsun jestler; felaketimiz kararlaştırılmış şimdiden.

Alev alev yanıyor pencereler! Geriye ne kaldı yaşamımdan?

İstiyorum o eski öfkeyi, o ilk sütun şiddetli kamçısını!

Elveda, elveda eski taşlar, gitti gidiyor zaman-düzeni,

Everirdim ellerimi sonsuz çalkantıya,

Koşuyorum, koşuyorum paranın ıslığına.

Para para para

Su su su

Ne kadar da serin otlar,

Kuş çekip gitti mi?

Sap sallanıyor hâlâ

Bir gölgesi var mı solucanın?

Ne diyor peki ya bulutlar?

Işığın bu süpürüşleriyle çözülüyorum ben.

Bak, bak bembeyaz uzanıyor hendek!

Bir ağaçtan daha çok damarım var!

Küller öpün beni, düşünüyorum karanlık bir girdaptan içeri.

4. Geri Dönüş

Karanlıktı kazana giden yol,
Karanlıktı yol boyunca,
Kaygan kıvılcımlar üstünden
Uzun seranın içinden.

Güller devam etti bu karanlıkta solumaya.
Birçok ağızları vardı soluyacak.
Dizlerim küçücük rüzgârlar estirdi
Otların uyuduğu yerin hemen altında.

Tek bir ışık vardı daima
Ateş çukurunun yanında sallanan,
İtfaiyeciler büyük güller koparırdı,
Kocaman güller, lanet büyük cüruflar.

Bir keresinde bütün gece gözümü kırpmadım.
Sabah, ışık usulca vurdu üzerine beyaz
Karın.
Türlüsü mevcuttu serin
Havanın.
Sonra buhar çöktü.

Boru tıkırtısı.

Sıcaklığın ufak bitkiler üzerine akışı.
Ordnung! ordnung!
Geliyor babam.

İnce bir pus kalktı yaprakların üzerinden;
Uzak pencerelerde eridi buzlar;
Gül, kasımpatı ışığa döndüler yüzlerini.
Susmuş şekiller bile, eğilmiş sarımsı otlar
Kimildendiler yavaş doğru usulca salınarak.

5. "Kış başlarıydı..."

Kış daha yeni başlıyordu,
 Bir ara-zamandı yaşanan,
 Kırklar kahverengiydi hâlâ yer yer:
 Otların kemikleri sallanıp duruyordu rüzgârda,
 Üstünde mavi karın.

Kış daha yeni başlıyordu,
 Işık usulca geziniyordu donmuş arazinin üstünde,
 Kuru tohum taşlarının üzerinde,
 Hayatta kalmayı başaran güzel kemikler
 Rüzgârda sallanıp duran.

Işık gezindi geniş arazinin üstünde;
 Kaldı.
 Otlar bıraktı sallanmayı.
 Zihin devindi, yalnız değildi
 Berrak havanın içinde, sessizlikte.

Işık mıydı?
 Işık mıydı içindeki?
 Işığın içindeki ışık mıydı?
 Canlanmaya başlayan hareketsizlik,
 Ama yine de hareketsiz?

Canlı, anlaşılması mümkün bir ruh
 Eğlendirmişti seni bir vakit.
 Gelecek yeniden.
 Hareketsiz kal.
 Bekle.

UZUN GEÇİT

1.

Bir ırmak kayarak geliyor çalılarının arasından. Bir ırmak veya
bir yılan.

Sırtüstü sürükleniyor bir balık suda,
Kayarak ilerliyor köpük köpük bir akıntının içinde,
Usulca dönüyor,
Usulca.

Kendi üstüne akıyor karanlık. Ölü bir ağız şarkı söylüyor yaşlı
bir ağacın altında.

Yalnız alçak yerlerde işitebiliyor kulak.
Hatırla eski bir sesi.
Hatırla
Suyu.

Bu cüruf yavaş akıyor. Kanayan nedir demir yarılınca?
Ten, bu metali gücendiriyorsun sen. Kemikler daha ne
kadar yas tutmalı?
Bu boynuzlar dağın tepesinde mi? Uzun bir bakışı var dünün.

Hişt, hişt dedi sülfürlü su,
Hiç pislik yok kıvılcımdan düzlüğün üstünde
Tanrının zaferinden tütüyor bu duman.

Koyabiliyor musun adını? Ben koyamıyorum.
Acele etmeyelim. Acele etmez ölüler.
Başka kim nefes alıyor burada? Ne diyor mezar?
Bütün kapılarım mağaralar.

2.

Şeytan çok uzakta. Tanrım, nedir gerekli kıldığın?

Ruh mesken tutmuş ahırda.

İnan başkası yok, kedi-adımlı kızkardeşim.

Öp yalağı, Cuma domuzu

Gel bana süt-burunlu. Yardımı gerek bana cıvanın.

Hiç neşe yok yumuşak kemiklerde.

Kimin için yaratıldın, dokunamadığım tatlılık?

Bak ne yapıyor tarlakuşları.

Aydınlık kişi, buluşalım mı Tanrının göğsünde?

Yanıtla bir gölün bakışını.

3.

Yakınımda kal. Öldürmeli miyim bir şey daha?

Tüyler yiyebilir mi beni? Hiç ipucu yok tortuda.

Bu rüzgâr pullandırıyor beni. Kıkırdak merhamet et:

Eski, dayanılmaz bir istekle bu son valsim benim.

Bekleyen bir hayalet ısıtır ölüleri

Onlar kıtırdatıncaya dek dizlerini:

Öyle yukarda ve uzakta ne yapıyoruz biz

Arpa saplarını kırıp sıkmaktan başka.

Hilekâr gelir hilekâr gider

Korkuda cesur bu yüzden;

Saman sıçrar atın ağzında,

Çene zıplar buruna kadar.

Zengin kılın beni bir şefkatli öpücükle

Yazın saman tümsekleri:

Bir tüy ver sıcacık yelpazeleyeyim seni,

Mutluyum patilerimle.

Şebboy hey,
Şebboy ha,
Aşkım kapatılmış
Eski ambarda.

Haykırıyor tavuğa,
El sallıyor kaza,
Ama gelmiyorlar,
Onu salmaya.

Koparsak başını
Bölüversek kibriti
Ne yapar ne ederiz
Memnun eder miyiz kediyi?
Balıkları ayaklanmaya mı iteriz?
Peki son gülüş iyi gülüş
Keçiye mi nail olacaktır?

Hafif havalar! Hafif havalar! Meleklerin delip geçişi!
Yapraklar, yapraklar dönüşüyor bana!
Burun delikleri sahip bana!

5.

Tuğlalar yağıyor yüzümün önünde. Suların efendisi, ağaçlar
ötede.

Bir şeftali uzat şefkat, tepeler orada
Fındıklar para, ne diye ve başka ne?
Bir soluk hava yolla bana işkenceci
İşildat denizi bir avuç tozda.

Köpeklerin çağrısı, patilerim kaybolmuş tümnden.
Bu rüzgâr pek çok balık getiriyor;
Göller mutlu olacak;
Ver ellerimi bana;
Alevi tutacağım.

BİR IŞIK TARLASI

1.

Vardım göllere; vardım ölü suya,
Yaprakların yüzdüğü yosunlu göller,
Kuma gömülüp kalmış kalaslar.

Bir ayağın dokunuşuyla döndü bir kütük;
Uzun bir ot çıktı su yüzüne;
Seyirdi bir göz.

Küçük esintilerden
Soğuk bir ses çıkıyor;
En yumuşak koy
Bir sese muhtaç.

Uzandım bir üzüme
Ve değişti yapraklar
Bir taşın biçimi
Dönüştü istiridyeye.

İnce bir yağmur yağdı
Tombul yapraklara
Tek başımaydım orada
Sulanmış bir uyuklamada.

2.

Sordum içimdeki meleğe,
Hiç sövdüm mü güneşe?
Konuş ve çekil sonra.

Altında, demetlerin altında,
Kararmış yaprakların altında,
Yeşil yapışkan çit-kafesin ardında,
Tarlanın kenarında derin otların içinde,
Yalnız Ağustos'ta kuruyan alçak toprak boyunca,–

Toz muydu öptüğüm?
Uzun yoldan geldi bir iç çekiş.
Bir başıma, öptüm taşın derisini;
Bir ilik kadar yumuşak, dans ettim kumda.

3.

Kir terketti elimi, ziyaretçi.
 Hissedebiliyordum aygırın burnunu.
 Bir patika yürüdü gitti.
 Güneş ışıldadı ufak çağlayanların üzerinde.
 Bir gündüz şeyi geldi, çırparak kanatlarını.
 Ulu karaağaç doluydu kuşlarla.

Dinle, sevgilim,
 Tombul tarlakuşu öttü tarlada;
 Dokundum toprağa, ısıtmıştı yağmurkuşu toprağı,
 Tuz güldü ve taşlar da:
 Kendi yöntemleri vardı eğreltiotlarının ve titreyen
 kertenkelelerin,
 Ve yeni bitkiler, yadırgıyordu bittikleri toprağı,
 O şahane küçüklükler.
 Seyredebiliyordum! Seyredebiliyordum!
 Gördüm herşeyin ayrılığını!
 Yüreğim kabarıyordu büyük otlarla
 İnaniyordu bana otlar, ve yuva yapan kuşlar.
 Sedirağaçlarından bir rüzgârkıranı geçen bir şekil
 kalabalığı kılığında bulutlar vardı,
 Ve bir arı, yağmurla sıırsıklam bir hanımeline sallayan.
 Solucanlar çalıkuşları kadar memnundu.
 Ve ben yürüyordum, yürüyordum hafif havanın içinde;
 Sabahla beraber devindim.

SONA ÖVGÜ!
(1951)

ÇALIŞIN AÇIK OLDUĞU YER

1.

Bir yavru kedi
Isırabilir patileriyle;
Babamın ve Annemin
Daha çok dişi var.

Otur ve oyna
Beşiğin altında
İnekler köpek yavruları
Doğuruncaya kadar

Vakti yok kulaklarının.
Bir ninni söyle bana, ne olur.
Yumuşaktır gerçek acı.

Evvel ağaç içinde
Rastladım bir zamana,
Düşteki gulyabaniyi bile
Hiç andırmıyordu neredeyse.

Paragöz bir adam vardı
Lastik bir de şapkası
Bundan da komik olanı,-
Şapkadan konserve yapmıştı.

Saat kaç oldu baba-tohum?
Her şey iki kez olmuştu.
Bir balıktır benim babam.

2.

Kısa bir şarkı söylüyorum.
Amcam uzaklarda,
Dönmemek üzere gitti,
Bunu hiç umursamıyorum.

Biliyorum onu kimin yakaladığını,
Hoplayıp zıplayacaklar karnında,
O bir melek de olmayacak,
Bunu hiç umursamıyorum.

Tanırım ondan çıkan sesi.
Kedi yavruları var boynunun.
Bir delik açacağım
Ateşte onun için.

Göz kırpar irade ve sarıdır diye bir türkü tutturdum.
Öperek gitti gözleri
Hem oydu hem değildi oradaki
Gün boyu şarkı söyledim, söyledim.

3.

Bir baykuş bu biliyorum. Daha karanlık kılıyor herşeyi.
Yiyedur olduğun yerde. Ben bir sıçan değilim.
Hâlâ ılık bazı taşlar
Yumuşak patileri severim.
Belki kaybolmuşum ben,
Belki de uyuyorum.

Bir ağzı vardır solucanın.
Kim sona saklıyor beni?
Avlayın beni balık gibi.
Ne olur.
Tanrım bir yakın ver bana. Çiçekler işitiyorum.
Islık çalamaz bir hayalet.
Biliyorum! Biliyorum!
Merhaba mutlu eller.

4.

Gittik ırmak boyunca
Cıvıladı su kuşları. Cıvıladılar.
Girdik ıslağın içine. Taşların üzerinden.
Biri, Kurbağası vardı burnunun,
Ama kaçırverdi dışarı.

Üzüldüm bir balık için.
Alma kayığa onu, dedim.
Bak nasıl da şişiyor. Konuşmaya çalışıyor.
Babam denize attı onu.

Dediğim dediklerin bıyıkları var.
Üstelik ısırlırlar.

Suladı gülleri.
Bir gökkuşağı vardı başparmağında.
Bitki gövdeleri Teşekkür ederiz dedi.
Çabuk indi karanlık.

Bu daha önceydi. Düştüm! Düştüm!
Solucan çekildi gitti
Artık yoruldu gözyaşlarım.

Çıkış değil hiçbir yer. Soğuğu gördüm.
Ziyarete gittim rüzgârı. Kuşların öldüğü o yere.
Ne kadar yüksek sahip olmak?
Ben bir ısırik olacağım. Sense bir göz kırpış.
Ninni söyle uyusun yılan.

5.

Öpücükler geri gelir,
Dedim babama;
Beyazdı kemikleri
Ve kâğıt gibiydi derisi.

Tanrı başka bir yerde,
Dedim anneme.
Gece bastırdı
Uzun zaman önce.

Şimdi başka biriyim.
Söyleme ellerime.
Her daim mi geldim? Henüz değil.
Bir baba yetti zaten.

Bir evi var belki Tanrının
Ama belli ki burada değil.

İHTİYACIM VAR, İHTİYACIM VAR

1.

Derin bir tabak. İçinde lokmalar.
 Alamıyorum annemin tadını.
 Hey. Tanıyorum kaşığı.
 Otur ağzımda.

Uyuyamaz bir hapşırık
 Umurdadık mı?
 Muktedircesine.

İndim bodruma
 Konuştum bir musluğa;
 Damlayan suyun
 Yoktu söyleyeceği.

Fısılda beni, neden
 Fısıldamıyorsun begonya
 Heyhat yoktur
 Yaşadığım yerde.

Rüzgârı tırmaladım bir sopayla.
 Hoşuna gitti yaprakların.
 Ölüler ısırır mı?
 Annem, o üzgün bir şişmandır

Bir martı, martı dedi gün boyunca.
 Evdir bir şapka.
 Onunkinde gizlendim.

2.

Steven az bile
 Zaman ayıramam şekere,
 Koy parmağını yüzüne,
 Al işte sana bir *halyabani*

Bir bir, bir ikidir
 Ben bilirim sen nedir
 Nazik değilsin bir nebze bile
 Dokun ayak parmaklarıma öyleyse.

Biliyorum intikam meleşimsin benim
 Öyleyse sözle sendele çakılın olduğu yerde.
 Belâ Hayır ve Evet'in içinde
 Gördüğün gibi tahmin ederim, tahmin ederim.

Saçmalayan biri olsaydım keşke
 Komiğin biri olsaydım keşke
 Keşke on bin şapkam olsaydı,
 Ve tonla para kazansaydım.

Aç bir delik ve gör semayı:
 Bir ördek bir şey bilir
 Senin ve benim bilmediğim.
 Yarın günlerden Cuma.

Sen değilsin gereksindiğim.
 Git de burnunla oyna.
 Güneşte kal.
 Yılan gözlü.

GETİR GÜNÜ!

1.

Arılar ve zambaklar vardı,
Arılar ve zambaklar vardı,
Her biri diğerine,-
Peki ya sen hangisini?
Arılar ve zambaklar oradaydı.

Yeşil yapraklar, -peki ya onlar?
Yeşil yapraklar?-
O rica etti tenine
Buyur etmesi için beni:
Hemfikirdi uzak yapraklar.

Sonsuzluk kolay, dedi o.
Kaç melek tanıyorsun?-
Ve Algy'nin orada
Bir şey geldi yanıbaşına,
Ne bir kazdı.
Ne bir kaniş.

Herşey daha yakın. Bu bir kafes mi?
Son buldu aydaki ürperti.
Yaşayan yalnızca orman.
Evlenemem ki çamurla.

Bir kurabiyeyim. Şimdiden eridim.
Beyaz hava nefret ediyor benden.
İşte nedeni nasıl sevdiğimin.
Yakalayamam bir çalıyı.

2.

Uyanık ringalar.
Nedir arada söylenen bu şarkı?–
Fısıltılar ve öpüşlerle mi beraber?–
Zerre dalgalarından içre dinledim.
Söylüyor otlar dalgaların söylediğini:
Kayayla başla
Son bul suyla.

Neredeyse bir ağacım ayakta durduğumda
Yapraklar biraz olsun seviyor musunuz beni?
Bir göl gerek kuğuya.
Hem gül hem solucan
Seviyor
Yağmuru.

3.

Ah sen uyanan minik kuş,
Tomurcuklar arasında gezinen bir el kadar hafif,
O eski meleklerden nerdeyse hiçbiri yok artık.
Hava dingin küçük yapraklar altında.
Toz, uzun toz, kalıyor.
Örümcekler yelken açıyor yaza.
Şimdi başlamak zamanı!
Başlamak!

SİZ KAPILAR, YOL VERİN!

1.

Kıkırdaktan düğüm inan bana, kanarım bir ağaç misali;
Düşlemiyorum tahtalardan başka şey;
Sevebilirim bir ördeği.

Bir tende böylesi bir müzik!
Bir kuş öter senin kemiklerinin çalılığında.
Püskül püskül, serbest kalır su.
Bir parmak getir. Toprak özlemini çekiyor otların.
Sıçanlar dans ediyor mu? Kediler ediyor.
Ve sen, muhteşem bir sütün, kocaman balıkların peşinde olan
kedi,

Bir geyiğin gözlerinden boşandı bir ay,
Güzelce çiftledin beni,—
Yeşilinde uykumun,
Yeşilinde.

2.

Mavinin anası ve sayısız değişimi samanın,
Bu kuyruk nefret ediyor düz yollardan.
Bıraktım çıksın burnum dışarı;
Tümden eritebilirim bir taşı,—
Peki uzun kuşlarla nasıl?
Ben de bakabilir miyim, sevgili göz?
Dünyadan öteye bir göz kırpış bu.
Kim korkuyor bu aheste yağmurun altında?
Kral ve kraliçesiyiz doğru toprakların.
Kışı senin için tehlikeye atacağım.

Sen ağaç tanımaya başlayan,
 Sen böbreklerin fısıltısı,
 Kamçıluyacağz ânı!–
 Zerrelere, dürtmelerle ve yerde kıvılcım artıkları
 Deniz orada olacak, kocaman ezik büzük gölgeler,
 Belki de dişlerini kendilerine geçirecekler;
 En tiz sesli kurbağalar;
 Ve büyük bir feryadın
 Duvarı can vermiş hayaleti.

Uylukların öğlen vaktinde,
 Taşların ilkbaharında,
 Gerineceğiz büyük bitki gövdeleriyle.
 Ne olabilirle iştigal edeceğiz
 Ne olduğumuzdan yana bakarak.

3.

Sen bir hayvanın yüreğine sahip çocuk,
 Dönüştür beni ya bir kuşa ya da bir ayıya!
 Oynadım balıklarla
 Kırışmayan eğreltiotları arasında
 Rüzgârdan bir geminin ardında bıraktığı köpüklerde;
 Ama ân yaşlanmakta şimdi,
 Ve düşüncem çıkmış başka bir bedenın avına.
 Hüzünlüyüm küçük baykuşlarla beraber.

4.

Dokun ve uyandır. Em ve hıçkır. Küfret ve yas tut.
Soğuk bir kazıyıştır alçak bir yerde
Ölü bir karga kurur bir direğin üstünde.
Gölgedeki şekiller
Seyreder.

Ağız sorar. El alır.
Bu kanatlar yanlış bir yuvadan çıkma.
Bir delikte duran
Dökmez hiç.

Alkışını duydum eski bir rüzgârın.
Soğuk bilir ne zaman geleceğini.
İçimde atıp durana
Hâlâ katlanırım.

O derin akarsu hatırlar:
Ben göldüm bir zamanlar.
Kayıp gidenler
Sunar.

SONA ÖVGÜ

1.

Bu orman karanlık, usul alaycı.
Kimin için şiştım bir tohum misali?
Nasıl da ağrıyor kemiklerim.
Gerilimlerin babası, çırılçıplağım en sonunda.

Fareler için büyük bir gün.
Huylandırın gıdıklayın beni, yakınımıdaki dallar.
Gabak, tek başına dans edebilir o.
Oo, oo, yılanbalıklarının kralıyım.

Bükün sırtımı, güzel kemikler, iki uçta da ölüyüm.
Yavaş yavaş, istiridyeleri uyandıracaksınız.
Tek başıma besleyeceğim hayaleti.
Baba, bağışla ellerimi.

Göldeki halkalar kaybolmuş.
Irmak başbaşa kalmış suyuyla.
Tüm yükselişler
Düşer.

2.

Neredesin şimdi, benim güzel sesli kıkırdağım,
 Mavi, özgün züppeyim, şekerden hissizleşmiş?
 Bir zamanlar balık avlardım kıyıda, yaprak kadar hafif ve
 mutlu:
 Sessizliğin güneyine düşen kayaların üzerinde, öpüşün yakın
 bölgelerinde,
 Hoplayıp zıplardım bir çocuk kadar kıvrak, damarlarımın
 yazsı caddelerinden aşağı,
 Bir tohum kadar kuralcı, ısırgan ve dal gibi.
 Şimdi su alçak. Otlar aşılıyor beni.
 Sürekli uyanık kalmak şart, muzların ve sineklerin arasında,
 Çünkü sahte utancın saldırıları daha da kötüleşebilir.
 Köpeklerin samimiyetinden yoksun öpüyorum gitmekteki
 havayı;
 Sadakatsizim kendi aşırılıklarına.

Salla ve uyut beni, uygun değil hava durumu.
 Konuş benimle buz sakal,
 Şarkı söyle, tatlım.
 İnsandır, istikrarlıdır, ister mi iri ineği
 Kimi ısıyor benzerleri,
 Gailedir bir inek, peki kim kumru?-
 Ayacığın yaptığı nihaidir.

Sevgililerin sevgilisi, narinlerin narini,
 Fırlattı havaya baban bir kediye,
 Yoltuk sen de ben de orada,-
 Ayacığın yaptığı nihaidir.

Bir baykuş kadar büyük ol, bir kurbağa kadar kaygan,
 Bir kaz kadar iyi ol, bir köpek kadar kocaman,
 Bir buzağı kadar besili ol, bir domuz kadar uzun,-
 Ayacığın yapacağı nihai olacaktır.

Son veriyorum! Son veriyorum!
 Sevgili tozum, kalamam buralarda.
 Çözülüyorum iğrenç yastıkların taklalarıyla.
 Suların kesin düşüşü iktidarsız bıraktı beni.
 Ölü deriden bir kulübede uyumaktaymışım.
 Bir lokma prensmiş yediğim.
 Tuz ısıtamaz bir taşı.
 Bu tembel küller.

3.

Keskindi taşlar,
 Rüzgâr geliyordu ardımca;
 Yürüdüm otoyol boyunca
 Bir kedinin yapmacık adımlarıyla.

Güneş çıktı;
 Göl yeşile çaldı;
 Hopladım altın sarısı otlarda,
 On üç yaşımdaydım.

Yarıhp açıldı sema,
 Karşımda tanıdığım o dünya;
 Uzandım kediler gibi
 Çiği koklayarak.

Tümünden kemik olduğumu düşledim;
 Gömlek kolumda uyuyordu ölüler;
 Tatlı İsa fırlattı beni gerisin geri:
 Giydim güneşi kolayca.

Kimi sesler alçaktı;
 Irmağın suları çekildi çağladı sonra:
 Arzu kış dinginliğindeydi,
 Uzaktaydı bir ay boyu.

Böylesi baykuşça zevkler! Balıklar önce gelir, tatlı kuş.
 Ten en az yerimdir benim. Öpün bunu.
 Sonsuz yakında mı, yavru kuş?
 Seslerini duyuyorum ellerin.

Soluk alabilir mi kemikler? Kulağı var bu mezarın.
 Bir solucanın tıkırtısını duyacak kadar sessiz.
 Bir balıktan fazlasını hissediyorum.
 Hayalet, yaklaş bana.

4.

Hava kemeri, yüreğimin özgün tıkırtısı,
 Tepeden tırnağa uyanığım:
 Bataktan sürünerek çıktım, dikkat kesilmişim bir aziz ya da bir
 köpek kadar;
 Bilirim ters akıntının neşesini, ve taşın ebedi nabızsız özlemini.
 Biriktiremem saadeti.
 Dostum, duvardaki sıçan, en açık mesajları getirir bana;
 Keyif sürerim değişimin köşkünde;
 Bitkiler el eder bana, ve yaz elmaları;
 Avucumdaki ter parlar altın misali;
 Birçok şaşkınlık önce yitirdim kimliğimi bir çakıltaşına;
 Küçük balıklar sever beni ve kambur, tüküren yaratıklar.

İnanıyorum! İnanıyorum!–

Kumların üstünde halinden memnun serçeye;

Güneş ışığında kanatlarını çırpıp kış-yabanarısına;

Başka bir yerde bulunmuştum ben; hatırlıyorum deniz yüzü
amcalarımı.

Çok belirgin işitiyorum, başka bir şarkı söyleyişin yüreğini,

Çanlardan daha hafif,

Sulardan daha yumuşak.

Bu yüzden, Ah kuşlar ve balıklar, sarın çevremi.

Yıkayın beni mutlak sular.

Karanlık, bir yüz gösterdi bana.

Bütün hayaletlerim neşeli.

Işık dönüşüyor bana.

AÇIL! AÇIL!

1.

Salyangozlarla, kurbağa sıçrayışlarıyla, geldim buraya, ruh.
 Söyle bana, deriden yoksun beden, bir balık terler mi?
 Bu damarların içinden sürünerek geçip gidemem geri,
 Kıvranıyorum bir başka seçenek için.
 Uçurumlar! Uçurumlar fırlatıyor beni gerisingeri.
 Sonsuzluk uluyor o nihai kayalık yarlarda,
 Artık basit değil arazi:
 Vakit bir ruhun karşıya geçiş vakti.
 Ölüler gürültü konuşuyor.

2.

Kalkıp sormanın zamanı geldi artık
 –Veya oturup yapmanın.
 Şarkıdan yoksun olsa da bir dil
 –Islık çalabilir kavanozda.
 Her yanın su toplamış ama
 –Kimin umurunda? Yaşlı baykuşun mu?
 Rastladığında rüzgâra
 –Beyaz ateşi ara.

3.

Nasıl bir atasözü baskını, Bay Pinch!
 Temiz mi bağırsaklar, söylesene lekesiz lahana?
 Son defasında az kalsın fısıldayıveriyordum kendimi.
 Çok gerilerdeydim, herkesin gerisinde.
 Kimsenin bilmediği kuşu arıyordum bir çam ormanında;
 Balık avlarken, kulağımın arkasından yakalandım oltaya.
 Bir başıma,uyku mahmurluğunda, reklam panolarına
 bakıyordum;

Ortaktım durgun sulardaki yağlı mantarların ve yosunların
sırlarına
Gururlanıyordum, kendi adıma, çürümüş gövdelerin tarihi
arkadaşlığından.

Yaprağın üzerindeki bir solucan kadar saftım;
küfün çocuklarına değer verdim
Böcekler tatlandırırdı nefesimi.
Uyudum bir böcek gibi.

Bir tel koleksiyoncusuna rastladım, bir yavaş biçimler
çobanına.

Küçük balıkların kurtarılmasını görev edindim.
Gerildim bir tahta gibi, hani neredeyse bir ağaçtım.
İpliğin bile bir konuşması vardı.

Sonra, hem yaptım hem dans ettim o basit ormanda.
Bir fare öğretti bana yöntemini, mutlu bir sualciydim.
Oldukça-şans-eseri birçok kurabiye getirdi bana.
Zıpladım tereyağında.
Saçın öpücükleri vardı.

4.

Böylesine kolay ağzın yaşamı. Hamlık için bu ne arzu!
Övüyor bizi tüm açılışlar, yağlı delikler bile.
Çözülüyor soğan. Kim yüzüyor? Ben değil.
Küçük görüngüde yitip gidiyor göz.
Başka neyi salıvermiş sarmaşık?
İşitiyorum ölü bir dilin dikkat çekmek için haykırışını.

5.

Şarkı söyleyin, söyleyin siz küçük simgeler! Bütün basit
yaratıklar,
Söğüt çekingenliğindeki bütün küçük şekiller,
Bu belirsiz ışımda; şarkı söyleyin!

Usul bir şarkı sızar yapraklardan.
Usul bir iç çekiş evet der. Ve ılık iç çeker;
Alçak bir ses, yaz üzgünü.
Sen misin soğuk baba? Baba,
Küçük balıkların uğruna şarkılar söylediği?

Bilgelik için bir ev; içsel keşif için bir arazi.
Taşlara konuş, yıldızlar yanıtlasın.
İlkin belirsizleşir görünür olan:
Işığın olduğu yere git.

Gülemez bu şişman.
Yalnızca tuzumun şansı var.
Kendi alçakgönüllülüğümü arayacağım.
Sahip olduğum zerafet yeterli.
Kendi hızı vardır kaybolmuşların.
Bitki gövdeleri başka bir şey sorar.
Mezarın söylediğini;
Yuva inkâr eder.

Sık çalılıkları içinde
Savaşır ölümler.
Yardım ederler.

UYANIŞ
(1953)

USUL SOLUK ALAN

Hareket halinde ruh ama,
Kalıyor olduğu yerde
Kımıldanıyor bir tomurcuk misali,
Hâlâ ıslak kendi kınından,
Usulca açılıyor.
Dönüyor ışıhta filizleri ile;
Oynaşılıyor küçük bir balık gibi,
Bağlanmış yorgun bir ota, sallanıyor,
Kuyruğu etrafında, burnu akıntının bir içinde bir dışında,
Gölgeleri iyice gevşemiş, sulanmış bir şekil;
Hareket halinde, salyangoz gibi,
Daha da içeri,
Alıyor kucaklıyor çevresindekileri,
Hiç dilemiyor kendini uzaklara,
Korkusu yok ne olduğundan
Kukuletada bir müzik,
Ufacık bir şey işte
Şarkı söyleyen.

YAŞLI KADININ KIŞ SÖZLERİ

Yakalamak, yakalamak,–
 Bilirim ben bu rüyayı.
 Şimdi uyuyor şevklerim el altında.
 Unuttu gözlerim.
 Yarı ölüler gibi kucaklıyorum son sırlarımı.
 Ah, olacakların bir ozanı için,
 Öteden içeri ötüyor bir kuş,
 Tanrının iliği , konuşuyor,
 Tümünden neşeli, bir ışıltı
 Canayakın ve mülâyim,
 Bir taşın üzerinde.
 Bir yerlerde, eğreltiotlarıyla kuşların arasında,
 Büyük bataklıklar parlayıveriyor aniden.
 Şöyle tumturaklı bir sohbet koyuverirdim
 Rüzgârların toplandığı yerde,
 Ve sırıyorum gözümün üstünden,
 Ben, yaşlı bir kadın,
 Pabuçlarında zıplayıp duran.
 Bir hatırlayabilseydim
 Uzağa eğilen ak otları,
 Açılıveren kapıları,
 Kokuları, samanın anını,–
 Bir iç çekiş içinde denize gidişimi,
 Güzelliklerin sandalında.
 Geride kaldı iyi günler:
 O güzel ev, uzun
 Karaağaç sallanıp duran
 Koyu gölgesiyle, ve kuşlar.
 Kulak kesildim işitmek için
 Rüzgârlı bacadaki incecik sesi,
 Son külün düşüşü
 Sönmekte olan ateşten.

Bahçemde tek başıma gezine gezine
 Ufak tohumların bekçisi oldum.
 Taş patikalar, neredeler?
 Bir yolu beslemeye gittiler.
 Büzüşmüş toprak
 Kaçıp gidiverdi kuru bir rüzgârda.
 Bir zamanlar tatlıydım kendimin ışıyla,
 Kendi kendini mutlu eden bir yaratıktım,
 Eğilirken bir kayanın üzerinden,
 Saçlarım girerdi güneşle arama,
 Dalgalar oynaşırdu yanıbaşında
 Ayaklarım hatırlardı toprağı,
 Killi toprak fırlatırdı beni
 Bir o yana bir bu yana;
 Görünüşümün bir sesi vardı;
 Dikkatsizdim büyümek konusunda.

Genç bir adam olsaydım eğer
 Yuvarlanabilirdim ince bir öfkenin tozunda.

Gölgeler boş şimdi, kayıp duran şu haricilikler.
 Rüzgâr dolanıyor evin çevresinde
 Yolunun üzerinde giderken arka otlağa,
 Şu külümsü kar örtüyor ekinlerin dibini.
 Tozum özlemini çekiyor görünmeyenin.
 Hayatta kalmayı hatırlatıyor bana
 Yinelenen boşluğun kuru rende sesi,
 İnce bir is süzülüyor güneydeki pencerelerden içeri.
 Öyle zor ki köşeleri umursamak
 Ve yırtılan kâğıtların seslerini.
 Giderek daha çok düşünüyorum,
 Kendi sessizliklerime.
 Bu ayaz havada
 Katılaşıyor
 Ruh.

SIR JOHN DAVIS İÇİN DÖRTLÜ

1. Dans

Yavaşlıyor mu artık o dans insanoğlunun zihnindeki
 Düşündüren ona evrenin mırıldanabildiğini?
 Ulu çark gücü yettiğinde döndürür dingilini;
 Bir yer gerek bana şarkı söylemek için, bir de dans odası,
 Ve ayrıca bir de söz verdim kulaklarıma
 Şarkı söyleyip, ıslık çalacağım oynarken ayılarla.

Çünkü hepsi benim arkadaşlarım: Gördüm bir tanesini
 Bir parça buz üstünde kayarken sarp yamaçtan aşağı,-
 Yoksa bu bir kitapta mıydı? Düşünüyorum gururla:
 Enderdir kafeste bir ayının bir şeyi bir daha yaptığı
 Aynı biçimde: Ah seyredin vücudunun sallanışını!-
 Onun alabildiğine şen olmayı hatırlayışını.

Gölgemi aya doğru fırlatmayı denedim,
 Kanımın güftesiz bir şarkıyla sıçrayıverdiği o an.
 Bir usta gerekir dans için, hiç ustam olmadı benim
 Dilimi dinlemeyi öğretecek ayaklarıma.
 Ama öyle bir başıma dansederken öğrendiğim
 Bir taşın yaptığı neşesiz bir figür değildi.

Bu nazım biçimi mirastır bana Yeats adında bir adamdan
 Alırım bu mirası sonra iade ederim:
 Çünkü başka ezgiler ve başka edepsiz tempolar
 Çok defa sarstı yüreğimi boş yere oyaladı beynimi.
 Evet dansediyordum delicesine ve nasıl oldu da konu
 Ayılara geldi, sanıyorum Yeats bilirdi nasıl olduğunu.

2. Eş

Böylesi hayvani ve insani bir ateş arasında
 İyice karıştı kafam. Nedir şu ihtiras dedikleri?–
 Bir başkasını tamamlayabilmek içgüdüğü mü yoksa?
 O kadın var ya tutuşturabilir ıslak samanları.
 Hizmetkârı mı oldum yoksa egemen bir arzusun?
 Yoksa vurdukça çınlayan bir kepçe miydim boş çanağa?

Birbirine dolanmış ayaklarımızla bir ölçü de biz çaldık:
 Capcanlı ölümler düşkün olmayı öğretmişlerdi bize.
 Kim kucaklayabilir ki kaderinin gövdesini?
 Cıvıl cıvıl toprağın üzerinde ışık değiştirdi ışığı.
 Yakından öptü beni, sonra başka bir şey yaptı.
 İliğim şiddetli atar oldu en az nabzım kadar.

Söyledim atıma: yaşayıp duruyoruz ötesinde
 Üst derimizin. Kim ıslık çalıyor yenimden yukarı?
 Sıçrayışını izliyorum bir balıkçılın kendi gölünde;
 Bir dans biliyorum fillerin inandığı.
 Bir araya toplanın bütün canlılar! Bu ima da neyin nesi?–
 Yap şu sakar eşinin yapmak istediği şeyleri!

Sallanıyor oyalanıyor şeyler. Kim göz yumuyor kayıplara?
 Bu neşe bir köpeği bile yayan bırakıyor. Kimin umurunda,
 kimin?

Ben de onu öptüm ve uyandırdım bir hayaleti.
 Ah nasıl şehvetli bir müzik sokuldu kulaklarımızdan içeri!
 Hem beden hem ruh biliyor nasıl oynayıp eğlenileceğini,
 Şu karanlıkta tanrıların bile yolunu izini yitirdiği.

3. Hayalet

Anlaşılması imkânsız bir neşe ve korku
Eşlik etti yaptıklarımıza. Beriye ve öteye,
Ölülerin bütün o ıssız çayırları uzanıyordu;
Daha fazlası için haykırıyordu ruh ve ten.
Biz ikimiz, beraberce, kararan bir günde
Silahlandık kendi belirsizliğimize karşı.

Her birimiz diğërimiz mi olageldik o oyunda?
Güldü beni dışına sonra güldü beni içine;
Uzanıp kalmıştık o çok derin ortamızda;
Zafer tökezleyince dansettik iğnenin üstünde.
Vadi sallanıp duruyordu granit tepenin altında;
Ruhlarımız bakıyordu öteye, ve ulu gün hareketsizdi.

Bir gövde vardı ve derken bir büyü yaptı,–
Tanrı affetsin diz çöküp yalvaranları,–
Ten görünür kılabilir ruhu;
Uyandık bir baktık ki ayakucumuzda ayışığı.
Benekli bir ormanın çok zengin havasında
Çocuklar gibi oynadık karanlıkla ve ışıkla.

Hangi şekil sıçradı o tensel çığlığa doğru?–
Deniz canavarı mı kuş mu fırlatılan harap kumsala?
Bir iç çekişle bir meleş mi silkeledi uzam?
Doğrulduk karşılamak için ayı, ve görmedik ötesini.
Hem oydu hem değildi, bir şekildi başlıbaşma,
Kazıklanmıştı ışığa, döne döne düşüyordu aşağı.

4. Nöbet

Dante ulaştığında cehennem tepesine,
 Titredi karşısında kusursuz erdemin,
 Şiddetli bir güç titretti bedenini iradesi dışında,—
 Beatrice inkâr mı etti gördüklerini Dante'nin?
 Özleyerek yaşar bütün âşıklar ve katlanırlar:
 Çağır bir görüntüyü ve beyan et katıksızlığını.

Herşey en sonunda bir hayret de olsa,
 Kim ulaşır cennete tek bir sıçrayışta?
 Yumuşaktı aramızdaki bağlar, yine de öpüştük;
 Çözdük.. Çözdük karmaşayı da bir garip sese geldik:
 Çarpıyordu dalgalar, seslendi o beyazlar içinde;
 Bir sabah misaliydi bakışı o kararan ışıktâ.

Görünen belirsizleştirir. Peki zamanını kim bilir?
 Kendi düşünceleri vardır şeylerin: bunlar kırpıntılarımdır
 benim

Bir kez düşünmüştüm bunu ve düşünceler geri gelir;
 Vecd içinde eğildik göremediklerimiz ile.
 Dansettik parlayışa ilişkin; alay ettik siyahın huzurunda
 Ve yanıt vermeyen o şekilsiz gecenin.

Dünya yaşayanlar için. Peki kim bunlar?
 Göze aldık karanlığı beyaza ve sığağa ulaşmak için.
 Rüzgârı o, yoluma durduğunda rüzgâr;
 Öğle vakti yaşıyordum, yittim onun gövdesinde.
 Tenden ruha ağanlar iyi bilirler o düşüşü
 Dünya aşar üstünden dünyanın ve ışık herşeydir.

UYANIŞ

Uyanıyorum uykuya ve ağırdan alıyorum uyanışımı.
Sezinliyorum kaderimi korkamadıklarımda.
Öğreniyorum giderek gitmem gereken yere.

Duygularla düşünüyoruz. Ne var ki bilinecek?
İşitiyorum dansediyor varlığım kulaktan kulağa.
Uyanıyorum uykuya ve ağırdan alıyorum uyanışımı.

Şu hemen yanıbaşımdaykilerden, hangisisin sen?
Çok yaşasın Toprak! Usul usul yürüyeceğim orada,
Ve öğreneceğim giderek gitmem gereken yere.

Işık alıyor ağacı, ama nasıl, anlatmak kimin harcı?
Solucan tırmanıyor yukarı döner basamaklarda;
Uyanıyorum uykuya ve ağırdan alıyorum uyanışımı.

Ulu Tabiat'ın yapması gereken başka bir şey daha var
Sana ve bana, öyleyse al şu cıvıl cıvıl havayı
Harika, öğren giderek gidilecek yere.

Bu titreme engelliyor titrememi. Bilmeliyim.
Daimidir düşüp gidenler. Üstelik çok da yakın.
Uyanıyorum uykuya ve ağırdan alıyorum uyanışımı.
Öğreniyorum giderek gitmem gereken yere.

RÜZGÂR İÇİN SÖZLER
(1958)

RÜYA

1.

Daldaki bir tomurcuk misali rastladım ona
Nefes bile almamıştı henüz, ve o rüyada
Daha derin bir uykudan hatırdan kalan:
Göz gözden öğrendi, soğuk dudak ateşli dudaktan.
Bölündü rüyam ateşten bir noktada;
Sertleşti ışık içinde olduğumuz suda
Usulca öttü bir kuş; içeri süzüldü ayışığı;
Su dalgalandı hafifçe, o sürdürdü dalgalanmayı.

2.

Bana doğru geliyordu akıp duran havada
Değişimden bir şekil, kendi ateşiyle çevrelenmiş.
Seyrettim onu orada duruyordu ayla aramda;
Çalılar ve taşlar dansediyordu durmadan;
Dokundum gölgesine, ışık geciktirince;
Çevirdim yüzümü, o durdu yerinde.
Bir kuş öttü ağacın ta ortasından;
O sevdi rüzgârı seviyordu ya beni rüzgâr.

3.

Aşk aşk olamaz aşk incinir olmadıkça.
Durdu bir an iç çekmek için, o uzun aralıkta.
Tepemizde bir kuş döne döne uçuyordu ki;
Alaca ormandan bir geyik çıkageldi.
Kuşku duyar hatırlayanlar. Ne olmuş yani?
Bir taş attım ve dinledim suya dalışını.
O bilir en az hareketin gramerini, o
Bir erdem verdi bana, o sayede yaşarım.

4.

Hiç sallanmaksızın durdu bedeni rüzgârda;
Buluştı gölgelerimiz, salınıp durdular;
O dönüştürdü tarlayı ıslıl ıslıl bir denize;
Ateşte ve suda oynadım çocuklar gibi
Ve süzüldüm bembeyaz köpüklerin ötesine;
Şarkı söyledim ıslak bir odun gibi bir alev in içinde.
O en son anda, dayanmışken sonsuzluğun eşğine,
Vardım sevmeye vardım kendi özüm.

RÜZGÂR İÇİN SÖZLER

1.

Aşk, aşk, umursarım bir zambağı
 O ki bir ağaçtan bile tatlıdır.
 Severek, kullanırım havayı
 Tüm sevecenliğimle: Soluk alırım;
 Çılgın gibiyim rüzgârda giydiğim
 Kendim olmam gerektiği gibiyim,
 Herşey yerli yerinde tuhafılıkta,
 Halinden memnun kardeşim asma.

Çiçek ve tohum bir mi aslında?
 Ne söylüyor bütün o ulu ölüler?
 Tatlı Phoebe, benim ana tamam:
 Ben salındığımda salınıyor o da.
 "Ah sevin beni henüz varken ben,
 Yoluma durmuş yeşil şey, hey sen!"
 Çılgılığımıza indi geldi kuşlar
 Şarkımı kendi şarkıları kıldılar.

Hareket durağan kılar beni
Öptü beni nezaketinden
Harika bir şeyin yapacağı gibi;
O gezindi; kıpırdamadım ben
Öylece kalakaldım; ışık vurdu
Boynunda atıp duran damara;
Bakıyordum ki bir bahçe taşı
Usulca dönüşüverdi aya.

Yavaşlıyor akışı dereciğin;
Tiz bir sesle esiyor rüzgâr;
Yavru bir kuşun gagasından
Titrek bir çığlık dökülüyor
Benim yanıt veremediğim;
Gözün ta derinlerinden bir şekil-
Gördüğüm o kadın bir taşta-
Ayak uyduruyor yalnız adımlarıma.

2.

Güneş anlatıyor dünyayı;
 Taşlar sıçırıyor dereye;
 Geniş bir düzlükte, bir düşün
 Enginlere uzanışının ötesinde
 Bir tarla kabarıyor deniz misali;
 Rüzgâr bembeyaz onun adıyla,
 Yürüyorum rüzgârın yanibaşında.

Bugünkü istencimdir şu kumru.
 Süzülüyor, yarı yarıya güneşte:
 Gül, dalının üzerinde rahat,
 İç çeken sarmaşıkla bir tanesi
 Neşeyle coşmak için diğeri
 Ve memnun aya kavuşmaktan.
 Seviyor o nerede olsam orayı.

Tutku öylesine yeterli ki
 Şekillendirmek için sıradan bir neşeyi:
 Haykırıyorum zevki: Biliyorum
 Bir haykırışın özünü, çekirdeğini.
 Kuğu-yürek, mayıs-çiçeği sükunet,
 O kıpırdıyor zaman henüz utangaçken:
 Bir şey var aşkın yapması gereken.

Güzel bir şey daha da güzelleşiyor
 O yeşil, fışkıran o yeşil ile
 Daha şiddetli bir gün doğuyor
 Yükselen ayın altında;
 Gülümsüyorum, yapılmamışım mineralden;
 Katlanıyorum bu neşenin yüküne,
 Ama değilim tek başıma.

3.

Bir güney rüzgârının altında,
 Deviniyor kuşlar ve balıklar
 Kuzeyde tek bir ırmakta;
 Keskin yıldızlar savruluyor etrafa;
 Bir adım atıyorum ötesine
 Rüzgârın, ve işte oradayım,
 Garibim ve dopdoluyum aşkla.

Nerede bulunur şu bilgelik denen şey?–
 Kucaklayanlar onlardır inananlar,
 Var olmuşların hâlâ var olduğunu söyler
 Ağaca bağlanmış bir şarkı.
 Eğreltiotlarıyla kaplı toprakta
 Irmaksı bir havada, rahatça
 Yürüyorum gerçek aşkımla.

Yüreğimde saat kaç? Umursuyorum.
 Değer veriyorum geçiciliğe
 Dair tüm sahip olduklarıma:
 Artık genç değilim, oysa
 Hâlâ genç rüzgârlar ve sular;
 Düşüp gidenler düşecek;
 Her şey alır götürür beni aşka.

4.

Uzun bir kökün soluğu,
 O utangaç çeperi
 Açmamış bir goncanın,
 Yeşil, değişmiş yaprak,
 İstiridyenin ağlayan ayağı,
 Ve doğmakta olan yıldız–
 Hepsi onun bir parçası.
 O uyandırır yaşamın sonlarını.

Olduğum gibi söylüyorum
 Ruhun tez neşesine ait şarkıyı.
 Işık, ışık, hani nerede dinlenişim?
 Rüzgârdan bir çelenk takılmış ağaca.
 Bir şey yapıldı: öyle bir şeydi ki
 Hem ruhun hem bedenini bildiği
 Ben yaptığımda onun yaptığını:
 Yaratık mı yaratık kesilir o!

Öpüyorum kıpırdayan ağzını,
 Esmer, neşeli tenini;
 O ise ikiye bölüyor nefesimi;
 Hoplayıp zıplıyor bir hayvan gibi,
 Döne döne dansediyorum,
 Ben hayran ve budala bir adam
 Görüyorum kendimi acı çekiyorum
 Başka bir varlıkta en sonunda.

SES

Tek bir tüy bir kuştur, diyorum,
 Tek bir ağaç da bir orman;
 İşittim alçak sesinde onun
 Fanilerce işitilmemesi gerekenleri
 Ve mesafe koydum bu nedenle,
 Gizlendim kendi yüreğimde;

Ve gezdim durdum buna rağmen
 O notaların gittiği yerlerde, o kuş gibi,
 İncecik şarkısı havada asılı kalan,
 Çok zayıf da olsa hâlâ işitilen:
 Yaşadım açık bir sesle,
 Yukarda, ve yerin üzerinde.

Kendi seimimdi o hayalet,
 O  rkek, gök mavisi kuş;
  t yordu en has sesiyle,
 Ve işiten yalnız bendim
 Hafif bir sesin yanıtını;
 Ben, yalnızca ben işittim.

Arzu coşturuyor kulağı:
 Kuş, kız, ve hayalet ağaç,
 Toprak, katı hava–
 Usul şarkıları ınılıyordu içimde;
 Aktı gitti uzun öğle vakti,
 Herhangi bir yaz g n ym şcesine.

KATIKSIZ ÖFKE

1.

İçsellikten yoksun bilginin duyumsanmazlığı–
 Hangi kitap doğru yola sokar beni bilge kişi sen söyle?
 Tek bir satır okumamıştım korkunç bir gecede
 Çünkü bütün anlamlar yitirmişti anlamını.
 Sonra sabah gördüm dünyayı başka bir gözle,
 Sanki ölmüştü her şey de dirilmişti yeniden.
 Dokundum taşlara, derim vardı üzerlerinde.

2.

Ancak saf beğenir saf olanı ve yaşar tek başına;
 Bir kadını seviyorum bomboş yüzünün içi
 Parmenides yerleştirever yerine Hiçliği;
 Düşünmeye çalışıyor ve uçup gidiyor yine.
 Ne kadar yavaş değişiyor altın ölçüt:
 Ulu Boehme yükledi her şeyi Evet ve Hayır'a;
 Sevgilimin çılgınlığı katıksız bir Platon kimi zaman.

3.

Yalnızlığa olan ihtiyaç nasıl da şiddetli:
Ve yaşama duyulan açlık nasıl da yırtıcı
İnsan kendi evinde sinsice gezinen bir hayvan
Pençeleri var, kendi kanını dökmeye niyetli
Ta ki bulana kadar neredeyse olduğu o şeyi
Katıksız öfke ilk defa kabarmışken zihninde
Ve ağaçlar yaklaşırken daha koyu gölgelerle.

4.

Kur hayalini bir kadının ve kur ölümün hayalini:
Varlığımın nefesini kesiyor bu hafif hava;
Griye dönüşüyor baktığım beyaz-
Bu yaratık ne zaman geri verecek nefesimi?
Yanıbaşındayım uçurumun ve niyetliyim kalmaya
Görünceye kadar daha parlak bir güneşi
Kaplarken etrafı gecenin koyu gölgesi.

DUYUMCULAR

“Dönecek hiçbir yer kalmamış” dedi,
 “Çivilemişsin beni çok yakınına;
 Düğüm olmuş başında saçımın her teli,
 Sırtımda kocaman bir çürük bir uçtan bir uca;
 Hissediyorum ölümlerle soluk alıp verdiğimizi;
 Ah melek, artık yol ver bana!”

Ve o haklıydı, çünkü yanibaşında
 Cin şişesinin ve sigaraların,
 Duruyordu bir kadın, bir gelin kadar saf,
 Korkmuştu kendi zekâsından,
 Ve soluk soluğa kalmıştı, o adam
 Gidip gelirken şahane memebaşları arasında.

“Isırıklarınla kaplı omuzlarım
 Bu acayip koku da ne?
 Önemsiz kimin altta olduğu,
 Her biri nasılsa bir hayvan,”–
 O hayalet şekil emdi nefesini,
 Ve sendeleyerek yöneldi duvara;
 Üzerinde ölümün lime lime elbisesi,
 Geçti koridoru parmak uçlarında

“Sonra başlar gıcırdamaya yatak,
 Tiksiniyorum bu duyumcu kalemden;
 Yüreğim değilse boynum kırılacak
 Bu yaptığımızı tekrarlarsak,”–
 Sonra düştüler sırtüstü, bir çuval gibi,
 İnsanların dünyasından içeri.

AŞKIN GELİŞİMİ

1.

Göze aldığımız olasılıklar!
Ah o çok nadir yakınlık!
Düşündüm ve buldum sonunda
Terk edemeyeceğim bir ağız.
Ulu tanrılar büküyor kemiklerimi.

2.

Sarmaşığın uzun damarları
Dolaşıyor bir ağacın çevresini;
Işık arşınıyor gülü;
Bir kadın suda çırılçıplak,
Ve biliyorum nerede olduğunu.

3.

Doğru, o bir kuş düşünebilir
Gözlerinde çıkıncaya dek yumurtasından.
Sev beni, şiddetimi,
Işığı ruhumun, ılık
Aşk bakışının ötesindeki.

4.

Geceyarısı farenin üstünde,
Tavşanın ve çalıkuşunun da;
Kütük şarkı söylüyor kendi alevinde.
Baba çok uzaktayım evimden,
Ve gitmedim hiç bir yere.

5.

Yakın karanlık sımsıkı kucaklıyor beni,
Ve bütün kuşlar taş,
Korkuyorum kendi neşem için;
Korkuyorum kendimden arazide,
Çünkü boğulabilirim ateşin içinde.

AKSİNİN BİRİ

1.

Gerçek aşk parçalayınca yüreğimi,
Uzandım rafa indirdim viski şişesini,
Söyledim komşulara ne zaman güleceklerini,
Bir köpeğim var ama havlayan benim.

2.

Hayalet sesleniyor hayalete–
Ama bundan kim korkar?
Korkarım ben o gölgelerden ki
Ayaklarımın dibinden başlar.

YAKINMA

Bir kasvetli günden ötekine,
 Garibime gider komşularım;
 Değişiklik yoktur cehennemde.
 Nerede içsel kutluluğa
 Ait sonsuzluğum
 En basit şefkatten yoksunum.

Nerede o bilgi
 Tanrıma götürecek beni?
 Ne bu tozlu yol üzerinde
 Ne de Kasım günlerinin pusunda
 Giderek daha çok zayıflayan
 Işığın akşamüstünde

Bir vakit çok derindeydi köklerim:
 Şimdi unuttum mu o yaşayışı-
 Likenin taşları,
 Usulca kucaklayışını?
 Ölüm daha derin bir uyku
 Ben çok severim uykuyu.

KUĞU

1.

Karanlık bir benzerliği inceliyorum:
 Silikleşiyor hayali ama kaybolmuyor tümnden-
 Dolanmış kalmalı mıyım bu hayat dolu saça?
 Hiç çıkış yok mu bu kan dolaşımından?
 Kuru bir ruh bilgesidir bilgelerin! Heyhat, Ben kuru değilim!
 Sevgilim yapabilir asla yapamayacaklarımı:
 Bembeyaz iç çekişiyle kardan bir Sokrates'im.

Gereğinden çok düşünüyoruz ne olacak diye;
 Yaşıyorum, canlıyım ve kararlıyım bir boğa kadar
 Rastgele bir adamım, dönmem rastgele verdiğim sözden,
 Yine de yanıt veririm öten her kuşun şarkısına.
 Yaşayan bir adamım ve düşmeliyim tüm ışıklardan.
 Babamın oğluyum, John Donne'ım ben
 Onu ne zaman çırlıçıplak görsem.

2.

*Ay çekiyor sularını kıyıdan.
 Göl kenarında gümüşi bir kuğu
 yapabileceğim herşey o. Bu tüy gibi havada
 Kayıp karşıtlar eğiliyor yere-
 Söyle türküsünü, herşeyin yapıldığı o hiçbirşeyin
 Ya da dinle sessizlikten içeri bir tanrı gibi.*

HATIRA

1.

Bir düşün o aheste âleminde,
Nefes alıyoruz ahenk içinde.
Dışarısı ölüyor içerde,
Ve o tanıyor beni herşeyimle.

2.

Dönüyor, sanki gidecekmiş gibi,
Öyle ki yarı kuş, yarı hayvan.
Duruluyor rüzgâr dağın üstünde.
Ne varsa Aşk. Aşk ne varsa bildiğim.

3.

Bir geyik su içiyor bir dereden
Bir geyik, beraber yavrusuyla
Ve ben gittiğimde peşlerinden,
Bütün otlar dönüşüyor taş.

AĞIT

1.

Her yaratık olsaydı benim olmuş olduğum gibi,
Nedeni olurdu çok önemli günahın
Edinmişim kendime kederin içsel ağırlığını
Tanrının bile neredeyse katlanamayacağı

2.

Herşey diler ölümünü: Tümüyle inanıyorum buna;
Fazla yalnızdın bir başka kader için.
Edinmişim kendime kederin içsel ağırlığını
Yürekten bağlanmış İsa'nın bile çok zor katlanacağı.

3.

Böylece ben; ve bütün bu nedenler uçup dağılırsa,
Biliyorum kendimi, mevsimlerimi, ve BİLDİĞİMİ.
Ufalanmış bir deri var kendime göstereceğim;
Tanrı inanabilir: Korkmaya buradayım.

4.

Atlattığın herşeye inanacağım: Sıcaklık,
Yaralar, Fırtınalar, Tufanlar, İnsanın Kaderinin Devinimi;
Edinmişim kendimi ve katlanıyorum kederinin ağırlığına
Tanrının, Tanrının bile duymak için yürek kabarttığı.

ŞARKI

1.

Rastladım paçavralar içinde bir adama
Benden öteye bakıyordu ben
Gözlerini yakalamaya çalışırken.
Söyle ne yaptım ben sana?
Diye bağırdım ve geri çekildim.
Bu sırada toz kalktı bir köşede,
Ve alabildiğine gerildi duvarlar.

2.

Koştum bir yoldan aşağıya,
Çıplak taşların o diyarında,
İrili ufaklı mısır demetleri;
Soluk almak için durduğumda, uzandım
Taşkırançiçeği ve eğreltiotlarının yanına
Ham bir arazinin bir kenarında.
Baktım durdum topraktaki bir yarığa
Unufak olmuş bir çamurla halka halka çevrelenmiş:
Bir yengecin o çok eski evi;
Baktım ve başladım şarkı söylemeye.

3.

Şarkı söyledim bütün olmuş olanlara
Aşağıda su dolu deliğin içinde:
Alçak bir ezgiye kur yaptım;
Çıldırıldığımı söyleyebilirdin.
Ve bir rüzgâr uyandı saçlarımda,
Ve ter boşandı yüzümden,
İşittiğimde veya işittiğimi sandığımda,
Bir başkasının şarkıma eşlik ettiğini
Bir çocuğun incecik sesiyle
Yakından ama çok uzaklardan yine de.

Ağız ağıza, söyledik şarkıyı
Dudaklarım taşa bastırılmıştı.

CİN KOVMA

1.

Gri koyunlar geldi. Koştum,
Yarı yarıya alevler içindeydi vücudum.
(Çiçeklerin babası, kim göze alır
Olduğu şeyle yüzleşmeyi?)

Katıksız varlık uyanırcasına,
Toz doğruldu ve konuştu;
Bir şekil haykırdı buluttan,
Haykırdı etime avaz avaz.

(Ama değildim orada,
Uzun koridorlardaydım,
Kendi gizli dudaklarım
Gevezelik ediyordu helalarda)

2.

Karanlık bir ormanda gördüm–
Birden çok benliğimi
Koşarak geliyorlardı yapraklardan,
Taşların altına gizleniverirdi
Bu uçarı, ufacık, dikkatsiz yaşamlar,
Ya da kırılır ama yine de gitmezlerdi.
Döndüm belkemiğimin üstüne,
Döndüm, döndüm yeniden,
Gizli yaşamının en son
Biçimlerine kadar kıvranan
Soğuk Tanrıya öfkeli bir adam
Yatıyordum ölümün posasıyla.

Kendimdim, yalnız.

Kurtuldum o alçak yerden
Daha yavaş soluyordum
Üşümüştüm, kendi ölü tuzumda.

YAZ SONUNDA BİR YÜRÜYÜŞ

1.

Bir düşün dalgacıklarına biniyor bir martı,
Beyaza binmiş beyaz, bir taşın üstüne yavaşça yerleşme;
Bahçemden içeri giriyor yumuşakçalar;
Getirin alçakgönüllüleri, bilirim onların tarzlarını;
Uzmanıyım geceyarısı gözlerinin.
Küçük yaratıklar! Küçük yaratıklar! İşitiyorum billûr ötüşlerini
Uzun kıyılar boyunca, yumuşak yaz havasında.

2.

Aslında ne var ortalıkta ruhun anlayacağı?
Kasvetli saf budalalığın gevşemiş sureti mi?
Duruluyor rüzgâr; duruluyor iradem rüzgârla,
Tanrı şu taşta, ya da ben insan değilim!
Beden ve ruh aşıyor görüntüleri
Olan ne varsa bir deliğe girmezden önce;
Ölüyorum parça parça, çürüyüşüm hararetli;
Can çekişiyor anlarım –işte sonsuzluk bu.

3.

Geç kalmış bir gül harap ediyor rastgele bir gözü,
 Merkezi bir gövdede varoluşun ışıması
 Yalnızca zamanın hanedanında yaşamaya ait
 Yalanı çözmek bize düşüyor
 Varoluş gidiyor belirli bir sona doğru–
 Anladığı bir şey bu bütün dünyevi âşıkların.
 Şu martının incelikli sokuluşu yamacıma
 Sona eren yıl ile öldüğümü hatırlatır bana.

4.

Bir ağaç doğrulur merkezi bir düzlükte–
 Ne oyunudur bu değişimin ne de bir ihtimali ışığın.
 Yağmurun ve rüzgârla eğrilip büğrölmüş bir ağaç,
 Karartır görüşümü rüzgârla incelmış bir ağaç
 O uzun gün ölür; yürüdüm ormanı tek başıma;
 Kenarın ötesinde tekvücut gibi öter iki pamukçuk.
 Coşar bir varlık diğerinde ve zamanda.
 Sarar akşam beni, bir alev kadar istikrarlı.

ÖLÜM DÖŞEĞİNDEKİ ADAM

W. B. Yeats'in anısına

1. Onun Sözleri

Ölen bir adamın işittim söylediklerini
Başucuna toplanmış yakınlarına,
"Henüz tuzlanmış bir deri gibi;
Ruhum bırakılmış kurumaya;
Sanmam ki kullanayım bir daha.

"Biçilecek ekilen ne varsa;
Ten terk ediyor artık kemiği,
Ama bir öpücükle açıyor gonca
Biliyorum, bütün ölenler gibi,
Sonsuzluk başlıyor Şimdi.

"Ölürken beliriverir insanın gözünde,
Ölümün tek tek her olasılığı;
Salınıyor yüreğim dünyayla birlikte.
İşte o en son şeyim şimdi,
İnsanın şarkısını öğrendiği."

2. Şimdi Ne Var?

Kararan ışıktaki öylece kalakalmışken
Yeniden doğduğumu düşündüm.
Toynaklara dönüşüyor ellerim.
Üzerimde kurşun gibi ağır yükü
Bütün yapmadıklarımın.

Ölüleriyle ulvileşmiş o mekânlar,
Şu bataklık, şu nemli orman,
Hayatta kalmayı hatırlatıyor bana.
Evet işte o sakar adamım ben
Anın durmadan yaşlandırdığı.

Yaktım kül ettim etimi kemiğimi,
Aşkta, cıvıl cıvıl Mayıs'ta.
Çeviriyorum bakışlarımı şimdi
Onun olmayan bir şekle
Artık buğulanırken pencere.

İrademin en berbat gecesinde,
Göze aldım herşeyi sorgulamayı,
Ve bugün de yapardım aynısını.
Kapımı çalan şey nedir?
Kim geldiyse bekleyebilir.

3. Duvar

Bir hayalet çıkagelir bilinç altından
 Kapımı yoklar: Sızlanır yeniden doğmak için!
 Dostum değil arkamda duran şekil;
 Omzumdaki el dönüşür bir boynuza.
 Buldum babamı işimi yaptığım da ama
 Yitirdim kendimi bu küçük karanlıkta.

İnkâr etse de görünenin o çorak sınırını,
 Hangi duyumcu göz tutabilir saflığını imgenin,
 Bir eşiğe uzanmışken karşılamak üzere tanyerini?
 Yavaş bir büyüme katlanılması zor şeydir.
 Koyu gölgeden şekiller kükrerken çıldırmışçasına
 Tensel aşkın tek yaptığı dansetmek bir mezarda.

Duvar içeri girdi: Sevmeliyim duvarı,
 Çılgının biri sonsuz geceye bakıp duran,
 Bir ruh ki öfkelenir görünür olan herşeye.
 Soluk alıyorum tek başıma parlayıncaya dek karanlığım.
 Beyazın olduğu yerdir tanyeri. Ama kim tanır ki tanyerini
 Ardında göz kamaştıran bir karanlık varken güneşin?

4. Esriklik

Bir zamanlar tek bir ağaç mutlu ederdi beni;
 Tül gibi hava önüne katardı, koşardım çocuklar gibi-
 Dünyayı seviyorum; Dünyadan da fazlasını istiyorum,
 Ya da içimdeki gözün sonraki imgesini,
 Ten tene sesleniyor, kemikler kemiklere;
 Ölüyorum bu yaşamdan içeri, yalnızım ama yalnız
 değilim.

Yoksa bir tanrının işi miydi yenilenen acısı?-
 Babamı gördüm derisinin altında büzüşürken;
 Yüzünü döndü bana: başka birisiydi;
 Uçurum kenarında neşeyle korkusuzca yürürken
 Kuşsuz havada bir kuş gibi titriyordu ama,
 Gözlerini dikebiliyordu herhangi bir yere hiç
 düşünmeden,

Balıklar balıkları yer karınları acıktıkça
 Düşmanlarım yeniler beni ve nabzım
 Daha yavaş atar dikkatsiz yalnızlığımda
 Bir yara açar ve başlarım kanamaya,
 Bir kuş düşünürüm ve uçmaya başlar.
 Ölerек her gün başladım varolmaya.

Tehlikeli şeydir her tür esriklik
 Görüyorum seni aşkım, görüyorum ve bir düşte
 Arıların gürültüsünü duyuyorum, petek petek
 bir vızıltı,
 Ve sonra o vızıltı yükselip dönüşüyor bir türküye.
 Bir nefes bir nefestir yalnızca: Dünyaya sahibim;
 Bütün ölümleri geri alacağım ölümümle.

5. *Şarkı Söylüyorlar, Şarkı Söylüyorlar*

Solan ışıktaki dansı seviyordu bütün kadınlar!–
 Ay annemdir benim: nasıl da seviyorum ayı!
 Çıkıp geliyor yerinden, bir yunus kişi,
 Sonra yerleşiyor yeniden gölgeye ve uzun geceye.
 Bir hayvan çığlık çığlığa parçalanırmış gibi eti,
 Ve o çığlık doğduğum yerlere götürüyor beni.

Kim düşündü sevgiyi zihinde bir devinimden başka?
 Yoksa ben bir şeylere yaslanmış hiçbirşey miyim?
 İç çekerek korkutacağım kendimi ya da şarkı söyleyeceğim;
 İn gel, ey ışıkların en şefkatlisi, in gel, in gel,
 Ah ötede uzanan tatlı arazi, işitiyorum senin kuşlarını,
 Şarkı söylüyorlar, şarkı söylüyorlar, ama minör üçlüklerde.

Tarlakuşunun sözü var bana, o ki tek başına öter:
 Görülmüş ne varsa çekilir; Sonsuzluktur bildiğimiz!–
 Sonsuzluk tanımlanmış, samanla doldurulmuş içi,
 Taşın altındaki sümüklüböceğin öfkesi.
 Deviniyor görüntü ama değişmiyor bir nebze bile.
 Cennet aşkına tiksiniyorum olduğum şeyden.

Doruğun kenarları dehşet veriyor hâlâ
 Ölülerin ya da sevgililerin üstüne kol kanat gerdiğimizde;
 Hayalgücü de başaramıyor herşeyi
 Işğın bu en son durağında: o cesaret ediyor yaşamaya
 O ki son vermiş kuş olmaya, yine de çırpıyor kanatlarını
 Şeylerin o hudutsuz ölçümsüz boşluğuna karşı.

YAŞLI BİR KADININ DÜŞÜNCELERİ

İlk Düşünme

1.

Sevginin en berbat gününde,
Otlar tıslıyor tarlanın bir ucunda,
Küçük rüzgârlar yağıdırıyor buz gibi suçlamalarını.
Başka yerlerde, evlerde, kovalar bile üzgün olabilir;
Taşlar oynuyor kopmaya hazır gölgeli yamaçlarda,
Ve bir ağaç eğiliyor ta köklerinden,
Deviriyor toprak bir seti.

Deviniyor ruh ama yukarı doğru değil her zaman,
Hayvanlar kuzeye doğru yerken,
Bir nebze kayarken şist meyilli kayalıkta,
Kasvetli rüzgâr aşındırıyor yaylayı,
Ve güneş kimilerinin içini neşeye dolduruyor
Ama kabuk, çoğu zaman, nefret ediyor içindeki yaşamdan.

Nasıl dinlenirim günlerimin yavaşlığında?
Dönüşüverdim garip bir et parçasına,
Asabi ve soğuk, kuş-sinsiliği, bıyıklı,
Av köpeğinin kulaklarına benzeyen pörsümüş bir yanak.
Bir tohum kadar hafiftir geriye kalan ne varsa;
İhtiyaç duyarım bir kocakarının bilgeliğine.

2.

Yolculuk ettiğimi düşünürüm sık sık–
 Tek başıma, vahşi batıda, bir otobüste.
 Arka tekerleklerin üstünde otururum ki sallantının en şiddetli
 hissedildiği yerdir,
 Ve sarsılarak ve sallanarak ilerleriz geceyarısına doğru,
 Farlar önce gökyüzünü aydınlatır otobüs küçük bir tümseğe
 tırmanırken,
 Sonra ise yeri, bir dalganın tepesinden yuvarlanan bir tekne
 gibi inerken aşağı.

Bütün yolculuklar aynıdır, kanımca:
 Hareket öne doğrudur, birkaç sendeleyiş sonrasında,
 Ve bir süre tümüyle yalnız kalırız,
 Meşgulüzdür, ne isek olduğumuz gibiyizdir,
 Sarhoş asker, naneleri elinde yaşlı kadın;
 Ve ilerleriz ilerleriz, döneriz virajları
 Sanki daha içerden, kamyonlar çıkagelir
 En son arazilerin ardından,
 Kaya şekilleri parçalar geçmiş;
 Hava şaklar aramızda;
 Çarpar buz tutmuş camlara,
 Ve geriye gider gibi olurum,
 Zamanın içinde gerilere:

İki serçe, biri seranın içinde,
 Hava deliğine tünemiş öter hiç durmadan,
 Ve diğeri, dışarıda, parlak günışığında,
 Batıdan esen bir rüzgâr ve hareket halindedir bütün
 ağaçlar.

Biri öter, sonra diğeri,
 Camın üstünde ve altında yuvarlanan iki şarkı,
 Ve onların altında çamurda el arabası sürer adamlar
 beton banklara,
 Gıcırdayan, sallanan içi dolu el arabaları,
 Ve kalasın yukarı kalkışı bir ayak pisti terkettiğinde.

Yolculuk içinde yolculuk:

Yanlış yere konan veya kaybedilen bilet, kapı
 Kapanmıştır, tekne demir almış ayrılmaktadır
 Yıkılacak gibi olan tahta iskeleden,
 El sallamaktadır çocuklar;
 Veya kara bata çıka ilerler iki at, dolanır dizginleri birbirine,
 Arkalarında yan yatmış tahta bir kızak,
 Yoldan çıkar tırmanırken dik bir tümseği.
 Bir an tepemde dururlar,
 Titrer siyah derileri;
 Sonra silkinir atılırlar ileri,
 İnerler bir tepenin yamacından.

3.

Çamur sürüklenip süzüldüğünde çamurlu su birikintisinin
 içinde,
 Otların ve suya batmış dalların etrafına çöktüğünde,
 Ve bir yengeç, deneme mahiyetinde, kamburlaştırdığında
 sırtını dipte hareket etmeden önce,
 Kaba, garip, büyümüş gözleri bakmazken belirli bir şeye,
 Yanlış eşleşmiş duyargalarından birkaç kabarcık çıkar yalnızca,
 Kuyruğu ve küçük ayakları kayar geriye doğru—
 Böylece ruh dener bir başka yaşamı,
 Başka bir yol ve yer dener devam etmek için;
 Veya sığ bir akıntıda yüzen bitkin bir alabalık,
 Girer ters bir anafora, kumlu bir koy,
 Çarparak sopalara ve dipteki taşlara, sonra savrularak
 Yeniden küçük akıntının anakoluna, kahverengi-beyaz suyun
 istilâsı,
 Hâlâ yüzerek ileri doğru—
 Evet, sanıyorum, ruh yolculuk eder.

4.

Çorak ıssız yerlere girdim
Gözün ardındaki; dumanlı şehirlerin bir ucunda kalmış yitik
alanlara.

Ötedekiler ne ufalanır bir toprak set gibi,
Ne patlar bir gül misali, ne de kanat çırpır Karayipler'in
üzerinde.

Yoktur süregiden şekiller, duvardaki yüzler:
Yalnızca tertemiz koridorlardaki toz zerreleri,
Düşen saçların karanlığı, iplerin ve örümceklerin uyarıları,
İnce bir toza ağaran sarmaşıklar.
Yoktur yarılmış bir ağaç veya kartalın kanatlarından bırakılmış
bir kuzu.

Durgun zamanlar vardır, gündüz ve gece:
Gök mavisi, karaağacın tepesinde,
İnce ve ısrarlı bir ağustosböceği kadar,
Ve uzaklardaki sinekyutan, öterken
Sızlanışlı notalar süzülür aşağı,
Sürüklenir yaprakların arasından, meşe veya akçağaç,
Veya çobanaldatan, dumanlı kıyılar boyunca,
Tek bir kuş çağırır, çağırır;
Hatırlatır ıslak çakıllarda sürüklenen bir duman;
Soğuk bir rüzgâr eser taşların üzerine;
Yoğun ve görünür bir alev,
Oynaşır kuru kapçıklarda
İlerler anızlar boyunca
İlerler arazinin üzerinde,
Yanmadan.

Böyle zamanlarda, yoksunken bir tanrıdan,
Mutluyum yine de.

BURADAYIM

1.

Yeterli mi?–

Aralık ayında pencerelerdeki buzları gevşeten güneş,
 Sabahın ilk saatlerinde ıslağın ısıltısı?

İnsan seslerinin tınısı, genç seslerin, kızakların çingiraklarına
 karışmış,

Akşamın ilk saatlerinde kara rastlamış?

Dışarıda, saçaklarda karşılıklı atışıyor hep aynı serçeler.
 Usandım küçük gürültülerden:

Cıvıldayan Nisan, küçük bir kuşun ısrarlı tavrı,
 Gençlerin çocukça gevezeliği zevk vermez oldu artık.
 Çocuğun cilvesinin ardında
 Pusuya yatmış şeytansı bir hayvan.

–Nasıl da allak bullak ediyor beni iğneler ve köşeler!
 Göze alabilir miyim büzüşüp bir kocakarıya
 dönüşmeyi,

Bir köşenin en berbat sürprizi
 Atıyla beraber uyuyan bir cadıdır
 Bazı kaderler ise daha da berbattır.

2.

Vadinin ecesiydim bir vakit-
 Kısa bir süre için,
 Tek başıma yaşıyordum yüreğimin yaz mevsimini
 Ruhumun vesayeti altında
 Koşuyordum uzun otlar arasında,
 Taç yapraklarına sürtünüyordu kalçalarım;
 Yaslanıyordum, soluğum tümnden kesilmiş,
 Dayıyordum sırtımı bir fidana,
 O da titriyordu vücudumla bir;

Akarsuyun kenarında, sürüyordum belli belirsiz bir parmağı;
 Garip ten, yarı-canlı,
 Korkarak yükseklerden, atlara sevdalı;
 Maddeye, ipeklere sevdalı,
 Sürterdim burnumu yününe battaniyelerin;
 Şaşkın; var olmaktan hoşnut;
 Unutmazdım çığlıkları,
 Anlamalı fısıltıları,
 Çalıkuşunu, kedikuşunu.

Yetişkinliğin büyük bir kısmı kötü tanımlanmış bir
 ölüm,

Çekilmez bir bekleyiş,
 Başka bir yere başka bir zamana özlem,
 Başka bir duruma.

Kaldım: rüzgârda söğüt ağacı.
 Yarasalar öttü öğle vakti.
 Kırangıçlar bir içeri bir dışarı uçtu dumanlı bacalardan.
 Şarkı söyledim alevin kenarlarına,
 Yumuşak havada daha beyazdı tenim,
 Daha yumuşaktı sesim.

3.

Hatırlıyorum bir patikadan aşağı yürüyüşümü,
 Tahta basamaklardan inişimi otlarla kaplı bir bahçeye;
 Elbisem takılmıştı gül fidanlarına.
 Kendimi kurtarmak için eğildiğimde,
 Yarım açılmış tomurcukların kokusu aldı her yanımlı.
 Boğulacağımı sandım bir an.

Yavaşça çıkarken uyku mahmurluğundan,
 Gözlerin eşiğinde, bir şey çırpınır,
 Geceleri ve kapıların eşiğinde hissettiğimiz bir şey,
 Veya sık çalılıkların kenarında dururken,
 Ve yerin zemin-ürpertisi yaklaşır bize,
 Kuru yaprakların altından,
 Kumsalsı bir ıslaklık.

Eşiklerden zevk alan beden
 Sallanır kendinden bir içeri bir dışarı.
 Bir yaprak kadar minicik bir kuş,
 Öter ilk
 Günişığında.

Çok hasta olduğum zaman–
 Bütün mekân sarsılırdı ne vakit üşütsem–
 Kapatırdım gözlerimi, küçük şekiller görürdüm danseden,
 Ağaç sorekslerinin ve farelerin toplantısı,
 Tepinir dururlardı bir ateşin çevresinde,
 Zıplayıp dururlardı arka ayakları üstünde,
 Ön ayakları kavuşurdu birbirine eller misali–
 Çok mesut görünürlerdi.

Büyükannemin gönül gözünde,
 Bir kuş öter dururdu.
 Öyle demişti bana küçükken,
 Kendisi hayli ciddi bir kadındı.

4.

Ne yapsam fayda etmiyor ölüyor sardunyam,
 Hâlâ eğiliyorum güneşin en son bulunduğu mekâna doğru.
 Unuttum artık onu başka bir yere dikmeyi kaç defa
 denediğimi.

Fakat bu güller, onlara bürünürüm çevirerek bakışlarımı
 ötelere.

Gözler kendinden geçer görme eyleminde ve sonrasındaki taze
 imgede;

Seyretmeksizin bir soytarı veya gamlı bir yetişkin misali;
 Hiç gürültüsüz.

Uzakta bahçenin sonundaki ağaçlara bak.

Baldıranın yassı dalı yakalamış son günüşiğini,
 Sallıyor, güneş çarpmış bir göl gibi,
 Hafif bir rüzgârda.

Yeğliyorum durağan coşkuyu:
 Kadehimin kenarına ilişmiş yarasayı;
 Başını kaldıran yılanı;
 Bir salyangozun müziğini.

5.

Ne ifade eder ki hava durumu bana? Sazan bile ölüyor bu
ırmakta.

Yılanbalıklarıyla dolu bir göl gerek bana. Ve rüzgârlı bir meyve
bahçesi.

Onun bunun küçük sineği değilim. Toz parlıyor tuz misali.

Çok uzağında değilim bir akarsunun.

Bu ilk ölümüm değil.

Tutabilirim bu vadiyi,

Serbestçe kucağında,

Kollarımda.

Beni kastediyorsa rüzgâr,

Buradayım!

Burada.

ONUN OLAGELİŞİ

1.

Oturmayı öğrendim sessizce,
 Seyrederken rüzgârın kuşların tüylerini yalazlayışını
 Pirelerle cıvıldaşırken kumda
 Şeklim tümenden bir hoppalık-Evet!-
 Karanlığın uzak bir köşesinde çılgın bir tavuk,
 Zevk alıyor hâlâ çıplaklıktan
 Güneşin altında, genç bir bedenle meşgul
 Yağmur altında, gevşiyor bir yaz düzlüğünde
 Zihnimin gerisinde akan suyla çağlayan,
 Göğsüm dalgalar kadar vahşi.

Bir şekil görüyorum sevgiyle aydınlanmış,
 Taşın üstüne düşen taç yaprağı kadar hafif.
 Şarkı söylüyorum derimin kıvrımlarında,
 Hava durgun, toprak canlı,
 Yeryüzü bir ezgi başlı başına.

Nasıl tatlı tatlı kalıyorum. Bir kuş muyum yoksa?
 Usul usul. Yağmıyor kar. Tohum nedir?
 Eğrelti otlarında yüzüyor bir suret. Yürürler mi sakat tanrılar?
 Boğuk bir ses, alçaktan gelen tatlı sular gibi bir mırıltı
 Göze alır mıyım kendi göğsümden çıkma bir hayaleti
 kucaklamayı?

Önümde oyun oynuyor bir ruh çocuklar gibi
 Oyun oynayan bir çocuk, rüzgârın heyecanlandırdığı bir kuş.

Ruhun evinden mi çıkma bir hayalet?
 Her zaman neredeysem oradayım.
 Zambak kuluçkada. Kim bilir
 Bir gülden çıkmanın yolunu?

2.

Deniz mi umut ettiğimiz. Değişmezin uykusu?
 Sol kulağımda işitiyorum ufak bir çöküşün gürültüsünü.
 Dün gece düşümde gördüm düzenin kaygısız ilkesini
 Bugünse yiyorum her zamanki gölgeler öğünümü.

Göze alır mıyım konuşmayı, bir kez daha, büyük övgülerin
 monotonluğunda
 Doğal yüreğin vahşi ve düzensiz dilinde?
 Başka ne çalabilirim uykudan?

Karanlıktan başlıyoruz. Pek azdır acının öğrettiği.
 Gülemem ki alev alev bir kraterin ortasındaiken,
 Bir böceğin tehlikeli yaşamını da süremem.
 Nesnelerde bir bilgelik var mı? Öyle az ki Tanrıyı öven nesne.
 Ne bizi ne de perişanlığımızın kasvetli akışını gizleyebilir
 çukurlar,
 Bilirim karşıtların soğuk, tensellikten yoksun öpüşünü,
 Yüzeylerin o dermansız kasılmalarını—
 Makineler, makineler, sevgisiz, geçici
 Yükümlülüğün soğuk morglarında kesilmiş biçilmiş ruhlar.

3.

Zaman olur yaklaşır gerçeklik:
 Bir tarlada, gerçek bir havada,
 Temkinliydi adımlarım, henüz nal takılmış bir atinkiler kadar,
 Çok yabani cırtlak bir kız
 Islak taşların üzerinde ilerledim.
 Sonra başladım koşmaya–
 Koştum kendimin önünde,
 Geçtim bir tarlayı vardım bir koruya.

Ve orada kaldım gün yanıp kül olana.
 Azaldı soluğum. Bir hayvan gibi diktim kulaklarımı.
 Taşlar mıydı işittiğim? Baktım durdum sabit yıldızlara.

Ay, katıksız islamî bir şekil, bakıyordu aşağıya.
 Hafif hava yavaşladı: Ne gündüzdü ne gece.
 Simgeselleşti doğaya ait tüm şekiller.
 Cennetin gözünde tek canlı şeydim,
 Ben fırlattım giysilerimi yavaşlatmak için şeytanımı.
 Ve bir kez daha başladım koşmaya.

Nereye gidiyordum? Nereye?
 Neydi kaçmaya çalıştığım?
 Ağladım yaşamımı onlara,
 Sevgili tilkiye ve çalıkuşuna.

Bir konuşma geçti küçük kuşların arasında;
 Bir şeye dönüştü sessizlik;
 Yankı tüketti kendini;
 Büzüştü iğne kadar kaldı manzara.

Öldü mü iradem? Öldüm mü ben?
 İç çekişlere veda ettim,
 Bir kez dalkavuğa,
 Bir kez kurbağaya,
 Ve bir kez de akan kasıklarım.

Kim inanabilir aya?
 Ben gördüm! Ben gördüm!–
 Çizgiyi! O kutsal çizgiyi!
 Alevler içinde ufak bir yerdi.

Dışarı, dışarı, siz gizli hayvanlar,
 Siz kuşlar, siz batının kuşları.
 İnsan izliyor ateşi. İzliyor.
 Soluğum çok sizinkinden.

Hangi âşık saklar şarkısını?
 İç çekerim şarkıya başlamadan.
 Seviyorum çünkü varım
 Esrik bir şeyim, var bir adım.

4.

Samanların içinde hoplayıp zıplayan farelere sor-
Şefkatliyim kendim eşlik ettiğimde kendime.
Hiç gölgesi olmayan bir şekil, ya da hemen hemen hiç,
Katıksız bir titreşimle ses çıkarıyorum testere gibi.
Yalnız bir çılgının ihtişamı!-
Kuşların çırpınışlarıyla, zıplayışlarıyla balıkların, yaşıyorum.
Gölgem sabitleşiyor yön değiştiren bir akıntıda;
Yaşıyorum havada; uzun ılık yuvam benim;
Cesaret ediyorum öpmeye taşları, tarla arkadaşım;
Hafif bir rüzgâr çıkıyor: Dönüşüyorum rüzgâra.

DÖRDÜNCÜ DÜŞÜNME

1.

Ben her zaman tek başına olacak biriydim
 Ebedi amacı kendi yöntemleriyle arayan,
 Arazinin kenarında bekliyordum o katıksız ânı;
 Kumluk sahillerde dururken, suskun, veya yürürken yeşil
 setler boyunca;

Aşınaydım küçük suların yıllankavi akışına:
 Yavaş bir akıntıda sürüklenirken bir yonga veya bir kabuk gibi,
 Gece yağmurundan bir damla hâlâ içimdeydi,
 Buruşmuş bir çatlakta sıkışıp kalmış bir su damlası,
 Bir ırmakla çağılayan parlayan durgun bir nokta,
 Dalgacıkların içine bir batıp bir çıkan,
 Eğip büken günüşiğini.

Dün müydü masumiyetimin kemiklerini gerişim?
 Ah gizlediğimiz o şarkılar, yalnız kendimize söylediğimiz!
 Bir zamanlar dokunabilirdim gölgeme ve mutlu olurum;
 Bir tohum kadar hafıftım bembeyaz hükümdarlıklarda,
 Sürüklenirdim tomurcukların peşisıra,
 Düşüncelere dalmış bir taç yaprağıydım.

Ama bir zaman gelir yetmez olur ağzın bulanık yaşamı;
 Ölülerin imkânsız istekleri artar sessizliklerinden;
 Ruh bir başına kalır kendi seçiminde;
 Bekler, yavaş bir şeydir kendisi
 Değişen bedende.

Irmak devinir, kıvrımlanır küçük canlılarla,
 Kımıldar hafif bir rüzgâr çam yapraklarında.
 Bir tarlakuşu doğrulur bir taştan
 Ama duyulmaz tek bir şarkı bile.

2.

Nasıl bir şeydir kadın olmak?

İçerilmek, çanak olmak?

Pencereyi yeğ tutmak bir kapıya?

Bir havuzu bir ırmağa?

Kaybolup gitmek bir aşkta,

Yine de yarı yarıya farkında olmak sönmeyen parıltının?

Bir ağız olmak, bir et yemeği?

Bakmak bir yüze sabit gözleriyle bir av köpeğinin?

Düşünürüm kendileriyle meşgul olanları

Aynanın ayincilerini, yalnız içenleri,

Anfetamin ve paraldehid dalkavuklarını,

Ve kasten kendilerini önemsiz şeylere gömenleri,

Onların malları haline gelen kadınları

Sertleşip metale dönüşen şekilleri,

Çöpçatanları, piknik düzenleyicileri–

Nedir anlamı yaşamlarının,

Ya çocuklarının yaşamları?–

Gençler yıldırılmış, kederli bir sessizliğe erken gömülmüşler,

Babanın bir dudak hareketiyle, annenin yanıt veremeyişiyle
donakalmış.

Görmüşler midir hiç, fakirlerin sivri kemiklerini?

Veya tanımışlar mıdır, bir kere olsun, ruhun hakiki açlığını,

O kedi benzeri, lekesiz yaratıklar

Ki dünya hesaplarına çalışır.

Nedir ihtiyaç duydukları?
 Yo, kükreyen bir oğlandan fazlasıdır,
 İçsel kavrayışın kaypak kaptanları ulaşamaz onlara;
 Ne parçalayan demiri
 Ne de bir başka ayak sesini duyarlar–
 Nasıl isterdim uyanık olmalarını!
 Samanın en üstteki çiçeği tırmansa yüreklerine;
 Eğilseler ışıktan içeri ve yaşasalar;
 Uysalar yeşil elbiseler içinde, kadim eğretilerleri arasında;
 İlk tanyeriyle ışıldasa gözleri;
 Güneş bir solucanı yaldızlayıverse onlar için;
 Gerçek bir yangın alsa onları;
 Alevlenseler varolmaya!–
 Yeşilimsi bir bahçede yürüyen şekiller olarak görüyorum
 hepsini,
 Yürüyüşleri resmi ve incelikli, saçları bir parıltı,
 Henüz-daha-doğacak-olan nazik ve güzel;
 Şen ağaç-gövdesinin eski-zaman katillerinden kurtulmayı
 başarmış ecdadı
 Dahası dişlerden ve pençelerden, sopadan ve kamçıdan, akıl
 almaz bir fermanndan,
 Nefret dolu partizandan, insanoğlunun kaçamak sözlerinin
 kötücüllüğünden;
 Zamanda bir köşeyi dönüp, bir başparmağı büyütebildiğinde
 en sonunda;
 Küçük başlangıçların prensi, göğüs gerdiğinde değişimin yavaş
 gerinimlerine,
 İlk bilinçaltının derinliklerine ait kaba kısaltmalarla
 konuşurken,
 Korkusundan ve yılgısından yapıma vahim felsefi bir dil
 oluşturduğunda
 Aşk noktasına bastırılmış alevden bir aslandır,
 Buna rağmen kuşların arasında usulca gezinir.

3.

Yavrular, küçük balıklar yüzer durur akıntıdan içeri.
Sonu ne oldu özenin? Bu göl bir gül misali soluk alıyor.
Hadi ayart beni değişim. Nedir içinden düştüğüm?
Bütün ışıkların vurduğu yerde içiyorum gözyaşlarımı.
Ölülere sevdalıyım! Alnım tümünden bir burun!
Karanlık bir günde yürüyorum yağmura doğru.
Başka kim, ışık terletebilir taştan?
Savunuyoruz şarkı söyleyerek;
Kabuk yaşıyor bir tohum kadar şevkli;
Gıcırıyor sırtım tanyeriyle.

Konuşuyor mu bedenim? Neysem onu soluk alıyorum:
Bütün şeylerin ilki ve sonuncusuyum.
Büyük ölülerin mezarlarının başında,
Dile geliyor taşlar bile.

NE SÖYLEYEBİLİRİM Kİ KEMİKLERİME?

1.

Yeni başlayan,
Hep yeniden başlayan,
Ruh bilmiyor neye inanacağını,
Küçük kıvrımlarında uyuşuk uyuşuk kımıldanıyor,
En az yerinde yaşamının,
Hiçliğin ötesinde bir nabız,
Korkutucu bir bilemeyiş.

Ay çekilmezden önce
Bir ağaç gibi korlaşıp ışık saçabilir miyim?

Ebedi bir akşamüstünün yaşandığı bir dünyada,
Usul bir rüzgârın dairesel kokularında,
Asla gelmeyen mutlakları özleyen
Otların çığlık çığlık sızlanışlarını dinlerim.
Ve şekiller korkutur beni;
Doğal nesnelerin zihindeki o dansı,
Birdenbire beliren o ışıltı, gerçekliği samanın,
Süzülerek inen gövdeler güneşli bir duvardan aşağı.

Keskin, tül gibi bir şarkı söyler
Yapayalnız bir kuş. Gün ölür bir çocukta.
Ne kadar da yakınız şu hüznün dolu hayvanlara,
Bir su birikintisi, küçük bir su birikintisinin dinginliği
gerek bana.

Ah kemiklerim,
Sakının ruhun tözünü incelten
O sonsuz başlangıçlardan,
Kararan kumsalın kuğunun yüreğine saldıgı korkudan,
Ya da nabız atışlarını tenimde duyduğum böceklerden,
Döne döne göğe çıkan bir ağacın şarkılarından.

Rüzgârın öfkesi ve ortalıkta rüzgâr yok,
Yapraklar birdenbire yukarı savuran bir esinti,
Kuru bir öfkeyle sürgün atan bir asma,
Bir kediyi kovalayan bir adam,
Kırık bir şemsiyeyle, ağlayarak.

2.

Öyle zor ki herşeyin yolunda olduğunu söylemek,
Böylesine yakinken olabileceklerin en kötüsü,
Ölümcüldür kendi kendine kur yapmak
Ne kadar zarif olsa da duruşun.

Ne diyebilirim ey sevgili yürek,
Şarkı söyledim bir tarlakuşuyken,
Yer yutardım bir solucanken.

Özben varım diyor;
Yürek daha azım diyor;
Ruh hiçbir şeysin diyor.

Sis değiştiriyor kayaları. Ne söyleyebilirim ki kemiklerime?
Mağarada kısıлып kalmış bir rüzgârdır tutkum.
Ruh kendini anlatıyor bu kayalara.
Ufacık bir taşım yerinden kopmaya hazır,
Aşk benim yaramdır.

Büyük ırmaklar çağlayıp gider yatakları boyunca,
Göl cam bir sessizlikte bulur kendini ansızın.
Peki ya içimde Tanrı'yı yaratan şey, yitirdim mi onu ben?
Yaşıyor mu bu kemikler? Ben yaşayabilir miyim bu kemiklerle?
Anne, hepimizin anası, söyle bana neredeyim ben?
Ah, akılcı olandan çıkıp yeniden doğmak katıksız türkünün
evreninde,
Ateşler içinde yüzüm, bir yıldızın köşelerine dokundu
dokunacak.

Bilgili, cin gibi bir kız,
Tümden büyülenmiş değil ama,
Düşmüş tatlı bir çılgınlığa.

Tanrı gibi olmaya çalışmak
Tanrı olmak demek değil.
Ama peşindeyim bunun ve istiyorum.

Kendi karanlığımda sallanıyorum bir ileri bir geri,
Düşünerek Tanrı'nın bana ihtiyacı olduğunu.
Ölümler sever doğmamış olanları.

3.

Otlar veriyor yüzlerini rüzgâra, ot iskeletleri.
Ne kadar da ağır ağır değişiyor her şey.
Varoluş göze alıyor bir ruhu sonsuz kılmayı,
Cennetten düşen bir ışık huzmesi, güz şarkısı.
Bir kuş sürüsü. Kanat seslerini duyuyorum
Sönmekteki bir aya doğru kaybolan;
Taşların arasında en çıplak sözleri ışığın.

Daha da engin hangi izin'e ulaşmış olabilirim?
Bir fıçının yanından geçerken çalkalanıyor su.
Küllerin arasında yakarmıyorum bir tutam yeşil için,
Düşlemiyorum da ölümleri ve göz çukurlarını.
Merhametin nice kolu var

Yeğlerim pullu bir yılanı boynuzlu bir şeytana;
Ayartıldım mı bir kez akıl danışmam kimseye.
Kokuların esiriyim, yemek yerim dua etmektense.
Azledildim karşıtların ürkütücü dansından.
Arzum üzre eser rüzgâr, yağmur siper olur bana;
En uç noktasında yaşıyorum ışığın, uzanıyorum dört bir yana;
Birden çok olduğumu düşünüyorum kimi zaman.

Güneş! Güneş! Ve bütün olabileceklerimiz!

Aya doğru koşmanın zamanıdır artık!

Uçsuz bucaksız tarlalarda bırakıyorum babamın
gözünü;

Ve, ta iliklerime kadar silkiniyorum bütün sırlardan,
Üzerim yapraklarla kaplanmış, bir güvercin kadar
kırılanım,

Kısa bir yaşamın sunduğu özgürlüklerin hepsine
varım-

Nerede benim alçakgönüllüğüm;

Uzun uzun bakarak kavuştum yeniden kırılmalığım.

Daha geceyarısı olmadan bir bakıyorum seviyorum
bütün canlıları,

Kim aldı havadan karanlığı?

Sırılsıklamım bir başka yaşamla.

Evet, doğru, gittim ve kaldım.

Eskiden bana belirsiz gelen şimdi apaçık,

Bir ruh ortaya serivermiş sanki,

Ya da benim dışımdaki birileri

İstenmemiş

Ve nihai.

UZAK ARAZI
(1964)

OYSTER NEHRİ KIYISINDA DÜŞÜNME

1.

Üzeri midye kaplı, fil rengi kayaları aşarak gelir
 Bana doğru ilk dalgacıkları gelgitin, çok sessiz
 Akar kumdaki karıklar boyunca, dizi dizi ölü deniz kabukları,
 Bir bakarım arkamdan sinsice yaklaşan küçük bir derecik
 İçinde küçük çizgili balıklar, suya bir dalıp bir çıkan yengeçler
 kaynaşır.

Hiç ses gelmiyor körfezden. Çıt yok.
 Uzak kayalıklarda martılar bile hareketsiz,
 Sessiz, koyulaşan ışıktaki susmuş
 Kediler misali miyavlayışları
 Çocuklar misali ağlayışları.

Kabarıp alçalan uzun bir dalgacık,
 Lacivert görünüyor oturduğum yerden
 Bir dalgaya dönüşüyor bir taş yığınının aşarken
 Usulca vurarak suya batmış bir kütüğe.
 İleri doğru kayan tuzlu köpüklere sokuyorum ayak
 parmaklarımı,
 Sonra tırmanıyorum daha yüksek bir kayaya
 Duruluyor rüzgâr, bir taşın çevresinde uçan pervanenin
 kanatlarından çıkar gibi
 Bir akşam esintisi, bir çocuğun soluğu kadar hafif
 Tek bir yaprağı bile oynatmıyor yerinden
 Kumsaldaki otların üzerinde yeniden yaşam buluyor çiy
 Çıtırdıyor bir ateşin tuzu içmiş odunu
 Bir balık kuzgunu dönüyor tünediği yerde
 (ırmak ağzında kurumuş bir ağaç)
 Yansıyan günışığının son parıltısını yakalıyor kanatları.

2.

Özbenlik direniyor sönmekte olan bir yıldız gibi,
 Uykuda, korkmuş. Ölümün yüzü beliriyor yeniden,
 Ürkek hayvanların arasında, tuz yalayan geyik,
 Otobanı seke seke geçen bir ceylan,
 Yeşil yaprakların arasında avını bekleyen yılan,
 Ayva çiçeğinden kahkaha çiçeğine vızıldayarak uçan
 sinekkuşu,

İşte bunlarla olurum ben.

Ve suyla. Ardı kesilmeksizin gelen dalgalar

Kum setlerine, yosun birikintilerine, tahta parçalarına çarptıkça
 değişen dalgalar,

Rüzgârla, yılansı akıntılarla bir o yana bir bu yana çekiştirilen

Hışırtilarla gelip taşların arasına giren akıntı

Suyun dilleri, girintilere usulca sokulan.

Bu saatte,
Bilmenin bu ilk cennetinde,
Ten ulaşıyor ruhun katıksız dengesine,
Bir süre için, bürünüyor böceğin kayıtsızlığına,
Sinekkuşunun kendinden eminliğine, emirciğin kurnazlığına–
Kıpırdıyorum oturduğum kayada ve düşünüyorum:
Nisan’da, Michigan’da bir derenin ilk titreyişini,
Taştan bir dudağı aşarken düşlüyorum o küçük dereyi,
Bilek kalınlığındaki suyun sarp kayalardan dökülüşünü,
Sıçrayan damlacıkların sabaha karşı yakaladığı bir çift
gökkuşağını,
İki kolumun alacağı, kucaklayacağı kadar küçük o
gökkuşağını,
Veya Tittewassee’yi kış dönerken bahara–
Kenarlardaki kar eriyince öğleden sonra
Kanal çatırdamaya başlar alttaki basınçtan,
Demirlere bağlı kazıklar üzerine yığılmış
Pırl pırl parlayan, yeniden donan, geceyarısı çatırdayan karla;
Ve dört gözle beklerim bu dinamitin patlamasını,
Kurtulunca o kazık ve dal yığını dar geçitten kopan
gümbürtüyü,
Teneke kutular, kovalar, eski kuş yuvaları, bir kütüğün
üstündeki çocuk ayakkabısını
Kırılmış kazıklardan kurtulunca kar
İrmağın doludizgin akmasını, köprülerini sarsarak.

4.

Şimdi sönerken ılık
Sallanırım sabahın hareketiyle bir;
Var olan her şeyin beşiğinde,
Yarım bir uykuya dalarım
Suyun hafif vuruşlarıyla,
Emirciğin çığlıklarıyla.
Su iradem ve yolumdur benim,
Ve ruh aralıklarla
Bir girer bir çıkar küçük dalgacıklara,
Cesur sahil kuşlarıyla
Ne kadar da zariftir küçük varlıklar tehlike öncesinde.

İlk kez doğarken ay,
Her şey bir dağılış
Bir parlayıştır.

AKIŞI UZUN SULAR

1.

Var mıdır arıların düşünceleri, bir türlü bilemeyiz,
 Ama arka kısmıdır bir solucanın en titrek yeri,
 Küçük balıklar iştir, ve sarı mavi kelebekler,
 Zevkten sarhoş olur kokuların ve dansın dili içinde,
 Bu yüzden yadsırım köpeğin dünyasını
 Duyabilse de o Sol'den tiz bir notayı
 Ve ardıçkuşu sustu şarkısının yarısında.

Ve Tanrıyla doğruluyorum budalalığımı,
 Doruklara duyduğum arzuyu, siyah koyaklara, yuvarlanan
 sislere

Rüzgârın her yön değiştirmesinde,
 Hiçbir ciğerin soluk almadığı şarkısız topraklar,
 Ki ışık taşır oralarda,
 Dönüp geliyorum bir zamanlar ateşin olduğu yere,
 Denizin o kavrulmuş kıyısına
 Sarımsı otların sivri uçlarının kararmış küle saplandığı o yere,
 Tatlı suyla tuzlu suyun buluştuğu noktaya
 Ve demetlenmiş kütüklerin kabukları soyuluyor akşamüstü
 ışığında,

Tatlı suyla tuzlu suyun karıştığı yerde,
 Ve denizden gelen rüzgâr esiyor çamların arasında,
 Körfezler ve koylar ve denize akan küçük akarsular diyarı.

2.

Mnetha, Har'ın Anası, koru beni
Solucanın yaklaşmasından ve geri çekilmesinden,
kelebeğin tahribatından,
Yarımadanın yavaş yavaş suya gömülüşünden,
mercanların çiçeklenmesinden,
Denizin kuşkulu değişiminden, kabaran kumlardan ve
duyargalı deniz-kuzenlerimden.

Peki ya onun nesinden?–
Gözleriyle sabahı büyüten,
Kendinden öteye göz kırpan yıldız,
Cırcırböceği sesi geceyarısı arazisinin derinlerinde,
Bodur çamlarda çatlak sesiyle öten alakarga.

Nasıl da yavaş ölüyor haz!–
Buruşuk vadide çatlayan kuru tomurcuk,
Siyah köknarda yılın ilk karı,
Hissederek, yine de haz alıyorum son düşüşümden.

3.

Bu yavru alabalık ve som balığı alçaktan uçan böceklerle doğru
zıpladığında,

Ve yerdeki sarmaşık dalı kök salarken talaştan içeri,
Ve çam ağacı, kökleriyle beraber, gömülürken halice,
Ve balık-kartalı için bir tünek gibi eğilirken doğruya doğru,
Ve bir balıkçı oyalanırken köprüünün birinde,
Güneşteki bu dalgalar çiçekleri hatırlatır bana:
Zambağın yırtıcı beyazını,
Yaban zambağı, en nemli bir yerin köşesinde,
Bir balık gibi damarlı güneş çiçeğini, direnen kahkaha çiçeğini,
Ve kırdaki bir gölün kıyısındaki ölü bir dulavraotunun bronz
rengini,
Aşağıda, bataklığın orada batarken kireçli bir merkeze doğru.

Sessizliğe kur yapmadan vardım buralara,
Alçaktan bir rüzgârın dudaklarında kutsanmış,
Rüzgârın ve suyun zengin viraneliğine,
Devrilmiş köknarların altından akan küçük derelerin
Tuzlu suyu tatlandırıdığı toprağa kilitli bir körfeze.

4.

Sabahın ilk saatlerinin buharlı grisinde,
Girintili çıkıntılı bir kıyıya vuran ince, tüylü dalgacıkların
üstünde

Uzun dalganın parlıyor tüyleri, yağlanmışcasına-
Tek bir dalga sokuluyor bir kuğunun boynu misali
Aheste yüzen, yandan esen rüzgârda sırtı kabarmış,
Devrilmiş ve başı düşmüş bir ağaca doğru,

Anaforlu akıntıyı kıran bir taşı hatırlıyorum,
Ne beyaz ne kırmızı, o ölü arada,
İçgüdünün ve koyulaşan gölgenin hükmedemediği o yerde,
Kırılğan bir yer,
Çevrenlenmiş kumla, deniz kabuklarıyla, suyun enkazıyla.

5.

Işık yansırken gölden, akşam geç saatte,
 Ve yarasalar uçarken, hafifçe kıvrılan kahverengimsi suya
 yakın,
 Ve ufak dalgacıklar çakıllı bir kıyıya vururken,
 Çoktandır sönmüş gibi duran bir ateş bacadan giren hava
 akımıyla canlanınca,
 Alçak bir tepeden gelen esinti gezindiğinde dizlerin üzerinde,
 Arzuyu uyandırır denizden esen rüzgâr.
 Bedenim titrer hafif bir alevle.

Kabaran ve çekilen sularda görürüm
 Uykumdan gelen o şekli ağlarken:
 O sonsuz kişiyi, çocuğu, salınan sarmaşık dalını,
 Açan çiçeğin etrafındaki haleyi,
 Rüzgârlı burunlarda önümde koşan arkadaşı,
 Ki o ne bir sestir ne bir görüntü.

Derinlerden çok yüksek sesle gülerek çıkıp gelen ben,
 Başka bir şey olageliyorum şimdi;
 Dalgaların en uzak tomurcuğunun da ötesine uzanıyor
 gözlerim;
 Kaybediyor ve buluyorum kendimi akışı uzun suda;
 Toparlanıyorum bir kez daha;
 Kucaklıyorum dünyayı.

UZAK ARAZİ

1.

Yolculuklar düşlüyorum hiç durmadan:

Bir yarasa misali uçmayı daralan bir tünelden içeri,

Hiç öteberisiz, tek başıma arabayla gezmeyi, uzun bir yarımada
boyunca,

Yol kenarlarında karla örtülmüş bitkiler,

Ön cama ince kuru bir kar çarpıyor,

Kar kimi zaman sulusepkene dönüşüyor, ne üzerime gelen
trafik,

Ne buğulanmış dikiz aynasına vuran tek bir ışık,

Yol önceleri asfalt sonra moloztaşından,

Ve en sonunda da bataklık,

Araba saplanıp kalıyor

Debeleniyor bir kar yığnında

Sönünceye kadar farları.

2.

Bitiminde arazinin, tırpanın uğramadığı köşede,
Turfanın, otların arasında kaybolmuş bir mecraya damladığı
yerde,

Kedi-kuşunun uğrak yeri, tarla faresinin yuvasında,
Durma değişen çiçek ardiyesinin çok uzağında değil,
Teneke kutular, lastikler, paslı borular, bozuk makineler
arasında,—

Kişi bir şeyler öğrendi sonsuzluğa dair;
Ve ölü bir sıçanın yağmur ve böceklerin kemirdiği büzüşmüş
yüzünde

(Eski bir kömür ambarının yıkıntıları arasında rastlamıştım
o sıçana)

Ve gece bekçisinin sülün kümesinin yakınlarında yakalayıp,
Vurup öldürdüğü, yarım boy atmış çiçeklerin üstüne,
Bağırsakları dağılmış erkek kedininkinde.

Acı çekerdim çim-biçere yakalanan kuşlar, yavru tavşanlar için,
Aşırı değildi kederim.

Çünkü mayısın ilk günlerinde bir ötleğene rastlamak
Unutmaktı zamanı da ölümü de:

Nasıl da doluştular sarıçığın karaağacına, cıvıl cıvıl yerinde
duramayan bir bulut gibi, hepsi birden, bir sabah,
Seyrettim, seyrettim ben kuş şekillerinden buğulanıncaya dek
gözlerim,—

Mayıs Burnu, Blackburn'lü Gök mavisi,—
Devinir, balıklar kadar anlaşılmaz, korkusuz,
Uçtaki dalları eğerek sallanan henüz olgunlaşmış meyveler
gibi,

Bir an için hareketsiz
Sonra yarım bir uçuşla düşüveren aşağıya,
İspinozlardan bile hafif,
Tarlakuşları cıvıdayıp söyleşirken birbirleriyle yarı-yeşil
çalılarda,
Ve tavukların oradaki ölü ağacından öterken ağaçkakan.

–Ya da çırılçıplak uzanmak kumda,
 Akışı yavaş bir ırmağın kumla dolmuş sığ sularında,
 Evirip çevirirken bir denizkabuğunu,
 Düşünmek:
 Bir zamanlar böyle bir şeydim ben de, zihinsiz,
 Belki de daha az garip başka bir zihne sahiptim,
 Ya da, yosunlu bir bataklığa kalçalarına kadar batmak;
 Ya da cılız bacaklarla, ıslak bir kütüğün üstüne binmek,
 İnalarak:
 Geri geleceğim,
 Bir yılan ya da çığırtkan bir kuş
 Ya da, şansım varsa aslan olarak.

Sonsuzluktan korkmamayı öğrendim,
 Uzaktaki araziden, sonsuzun rüzgârlı uçurumlarından,
 Yarının beyaz ışığında zamanın ölümünden,
 Kendinden öteye dönen tekerlekten,
 Dalganın yayılışından,
 Yaklaşan sudan.

3.

Kendine dönüyor ırmak,
 Kendi gölgesine çekiliyor ağaç.
 Ağırlığı olmayan bir değişim hissediyorum, ileri doğru bir
 devinim

Daralan bir arkın ağzında suyun devinimine benzer
 İki kıyısı birbirine yaklaştığında ve geniş ırmak bembeyaz
 olduğunda;

Ya da iki ırmak buluştuğunda oluşan mavi, buzlu çağlayan
 Ve dağlık yayladan sarımsı-yeşil,-
 Önceleri kayalar arasında cılız bir su,
 Sonra yassı taşların üzerinden uzun bir akış
 İnmezden önce alüvyonlu ovaya,
 Balçıklı bayırlara, karaağaçlarda salkım salkım yaban üzümleri.
 Hafifçe titreyen su
 Güneşin kaldığı yere ince sarı bir toprak bırakır;
 Ve kıyıya yakın bir yerde yengeçler keyif yaparlar,
 Küçük yılanların ve kenelerin kaynaştığı otlu kıyı,-
 Bir durgunluğa ulaştım, ama derin bir merkeze değil,
 Parıldayan akıntının dışında bir noktaya;
 Bir ırmağın dibine bakıyor gözlerim,
 Şekilsiz taşlara, yanardöner kum tanelerine,
 Birden çok mekânda deviniyor zihnim,
 Yarısı su yarısı toprak olan bir diyarda.

Yenileniyorum ölümümle, ölümümün düşüncesiyle,
 Eylülde ölen bir bahçenin o kuru kokusu,
 Cılız bir ateşi körükleyen rüzgâr.
 Sevdiğim ne varsa avucumda,
 Her zaman, toprakta ve havada.

4.

Kayıp benlik değişiyor,
Denize doğru dönüyor,
Dönen bir deniz şekli,–
Yaşlı bir adam ayaklarını uzatmış ateşe,
Kisvesi yeşil, elbisesi vedadan.

Kendi hudutsuzluğuyla yüzyüze gelmiş bir adam
Uyandırır bütün dalgaları ve onların başboş gezinen ateşlerini.
Mutlağın mırıltısı, nedeni
Doğmanın, yenilgiye uğrar çıplak kulaklarında.
Ruhu gezinir anıtsal bir rüzgâr gibi
Güneşli mavi bir yaylada yavaşlar.
O sonudur şeylerin, nihai insandır.

Sonu olan her şey açığa vurur sonsuzluğu:
Henüz donmuş kardaki mavi parıltıyı andıran
Eşsiz parlak gölgesiyle dağ,
Kar binmiş çam ağaçlarına vuran sonraki-ışık;
Dağın yamacındaki ıhlamur ağaçlarının kokusu,
Ki sevgilisidir arıların bu koku;
Batmış bir kütüğün üstünde suyun sessizliği:
Belleğin o katıksız dinginliği tek bir insanda–
Tek bir taştan yayılan o dalga büyür büyür
Sarar yeryüzündeki suların çevresini.

UÇURUM

1.

Merdiven burada mı?
Nerede merdiven?
"Merdiven burada işte,
Ama çıkmıyor hiçbir yere.

Peki ya uçurum? Uçurum?
"Gözünden kaçmaz uçurum:
Uçurum tam olduğun yerde –
Bir basamak altta merdivende."

Her defasında hep
Var her zaman
Yenilginin öğle vakti,
Evin bir parçası.

Tam ortasında,
Çevresinde bir bulutun
Üstünde devedikenin
Rüzgârın yavaşlamasında.

2.

Herkes farklı şey söyledi bana
 Ama pek az işittim.
 Yıldırıçimdeki şahit
 Korumasız ağzımla
 Seçtim, çoğu kez, tehlikeli yolu,
 Belirsiz ve çorak olanı
 Ne bu yaşamdan içre ne de dışarı.

Aramızda kim kutsal?
 Hangi kelam kalıcı?
 İşitiyorum duvarın gürültüsünü.
 Onlar ifşa ettiler kendilerini,
 Onlar, kumruyu hakir görenler.

Benimle ol Whitman, sıralama ustası:
 Çünkü dünya bir kez daha işgal ediyor beni,
 Ve bir kez daha başlıyor diller safsataya.
 Ve nesnelere duyulan açlık ürkütüyor beni:
 Eşik sarsılıyor.
 Ve orada perdenin üstünde
 Tüylü bir kertenkele süzülüyor bir iplikten aşağı.
 Benim simgem!
 Çünkü daha da yaklaştım ölüme; yaşadım ölümle;
 Yanıbaşırda oturdu bir hemşire gibi, kurnaz, ısrarlı bir
 refakatçi,
 Seyrediyordu ellerimi, çok tedbirliydi.
 Onu kim gönderdi yanımdan?
 Dalgalanan suya gagasını daldıran bir kuş değilim artık
 Toprağı kazan bir köstebeğim,
 Bir su samuruyum geceleri avlanan.

3.

Aşırı gerçek gereğinden fazla kamaştırır gözleri;
Aşırı yakınlık gerçeğe yılgınlığa dönüşebilir:
Aynı bir çiçekçinin kapısı açıldığında birdenbire—
Bir yığın kokunun istilasıyla soğuk bir ateş yemişcesine
donduğu gibi genzimizin,
Ve döneriz gerisin geri ağustosun sıcağına,
Dersimizi almış bir halde.

İşte uçurum–
Kaygan, soğuk yarlar,
Kör eden ıstırabın,
Tırmanışın, sonsuz dönüşün ardından,
Çarpar bir alev gibi,
Yaratılışın korkunç bir vahşetidir,
İğrençliğin kor gibi yüreğine vuran bir anlık ışıktır;
Ancak beklersek, korkusuzca, korkutucu anın ötesinde,
Yanan göl dönüşüverir ormandaki bir gölcüğe,
Ateş batır gider sudaki halkaların arasında,
Güneş vurmuş bir sessizlik.

4.

Bu yaşamın ötesine olmadıkça nasıl düş kurabilirim?
 Nasıl sıçrarım denizden öteye–
 Bütün toprakların sınırından, o nihai denizden öteye?
 Gıpta ediyorum sarmaşıkları, onların gözsüz arayışlarını,
 Çocuğun kıvrıkcık saparnanın içine uzanan eli,
 Ve boyun eğiyorum sırtımdan esen
 Tanyerindeki balık avından sonra beni evime getiren rüzgâra.

Bunda, yarım dinlenişimde,
 Bilmek yavaşlıyor bir an için,
 Ve bilmemek giriyor, sessizce,
 Katlanarak olmanın kendisine,
 Ve dansediyor ateş
 Akarsuyun
 Çağlayışına.

Tanrıya doğru mu ilerliyoruz, bambaşka bir duruma mı
 yoksa?
 Tuzlu dalgaların yanbaşımda ırmağın altşarkısını dinliyorum,
 Benekli bulutların altında bir yerde, ince bir pus gece ve
 gündüz.

Sallanıyorum karanlıkla karanlık arasında,
 Ruhum neredeyse kendimin,
 Şarkı söylüyor ölü benliklerim.
 Ve kucaklıyorum bu dinginliği–
 Küçük yaprakların altında böylesi bir sessizlik!–
 Gövdeye yakın, köke doğru daha beyaz,
 Işıltılı bir hareketsizlik.

Gölge dile geliyor usulca:
 “Hayran ol ve yaklaş.
 Bunu bilen–
 Her şeyi bilir.”

5.

Susuyorum gündüzleri. Seyrediyorum geceleri.
Alıyorum! Alındım ben de!
İşitiyorum çiçeklerin ışıklarında içtiklerini,
Danışmışlığım var hem yengece hem deniz kestanesine,
Hatırlıyorum küçük suların düşüşlerini,
Yosun tutmuş kütüklerin altından kayıp giden akarsuyu,
Girintili çıkıntılı kumsalın uzanışını sarmalayan,
Kibrit çöpleri gibi üst üste yığılmış kütükleri.

Aşkın biçimde evliyim:
Ulu Tanrı aldı üzerimdeki ağırlığı;
Karışuverdim, o kuş gibi, parlak semaya,
Ve düşüncem uçuveriyor incir ağacının oradaki mekâna.

Olmaktır, yapmak değil, birinci zevkim.

ESRİMİŞLER

1.

Birkaç alev saydık küçücük bir ateşte.
Soru şuydu, neredeydi Soru Soran?–
Boyun eğip yine de gittiğimizde
Yaptığımız çok mu bildiğimizden,
Yoksa beden pabuçtaki bir kıpırtı mı?

2.

Cennetin kenarı daha keskindi bir kılıçtan;
Tanrısallık ise habis ve tuhaftı hepten;
Yine de bir benzerini sevme özlemi
Uyanıverdi zihninin içinde,
Uyandı ve söndü kararsız bir rüzgâr gibi.

3.

Zar zor çıkabildik tensellikten;
Giderken kaldık; gün döndü geceye;
Arşınladık o canlı toprağı;
Taşlar usul usul çınladı;
Yapraklar, ağaçlar döndürdü ikimizin şekillerini.

4.

Sabitlenmişti gözlerimiz çok ince ışıktan bir noktada;
Özne ve nesne dansetti tek bir vücut gibi;
Görünmeyenle görünenin arasında
Hareket ediyorduk usulca,
Gövdelerimiz hafifti ve aydınlanmıştı ayışığıyla.

5.

Küçük ruhlarımız gizlendi küçük ıstıraplarından,
Ama doğası gereği doğrulur her aşk:
Var olarak, olduk
Sonsuzluğun parçası
Ve bizimle ölen ölmek istenciydi.

AN

Geçtik acının buzunu,
Geldik karanlık bir koyağa,
Şarkı söyledik orada denizle:
Hudutsuz kasvetli uçurum
Yerinden oynadı usul öpüşümüzle.

Uzam savaştı zamanla;
Geceyarısının gongu
Çıplak mutlakı vurdu.
Ses ve sessizlik şarkı söyledi bir ağızdan.

Aktı herşey: dışarıda, içeride;
Beden rastladı bedene, biz
Yarattık olması gerekeni.

Başka ne demeli?
Sonumuz sevinç.

KARANLIK BİR ZAMANDA

Göz görmeye başlar karanlık bir zamanda
 Koyulaşan gölgede gölgemle karşılaşırım;
 Yankılayan ormanda yankımı duyarım–
 Tabiat tanrısı ağlıyor bir ağaca.
 Yaşarım bir balıkçıyla çalıkuşunun,
 Dağ hayvanlarıyla mağaradaki yılanların arasında.

Nedir ki delilik asaletinden başka ruhun
 Durumla uyumsuzluk gösteren? Gün alev almış!
 Saf bir kederin saflığını bilirim,
 Gölgem terleyen bir duvara mihlanmış.
 Kayalar arasındaki şu yer– bir mağara mı,
 Yoksa kıvrılan bir patika mı? Tek sahip olduğum kenar.

Bağdaşıklıkların istikrarlı fırtınası!
 Kuşlarla akan bir gece, paçavralar içinde bir ay,
 Ve sen geceyarısı, güpegündüz gel yeniden!
 Bir adam gider uzaklara bulmak için ne olduğunu–
 Benliğin ölümü uzun gözyaşlarından arınmış bir akşamda,
 Bütün doğal şekiller doğal olmayan bir ışık saçmakta.

Karanlık, karanlık ışığım, daha da karanlık arzum.
 Ruhum, sıcaklığın çılgına çevirdiği bir sinek,
 Vızıldar durur eşikte. Hangi ben, ben?
 Düşmüş bir adam, tırmanıyorum korkumdan dışarı.
 Zihin giriyor kendisinin içine, Ve Tanrı zihine,
 Ve bir Bir'dir, özgürdür yırtıcı rüzgârın içinde.

GECE HAVASINDA

1.

Karanlık bir tema beni burada tutan,
 Kuşun gözlerinde ısıya bile yaz mevsimi.
 Kim yarı mecnun olabilir
 Kendisinin çıplaklığına?
 Uyanış umrumda olan–
 Ya kırık bir beste yapacağım ya da öleceğim.

2.

Siz ufaklar, uzanın daha yakına!
 Tanrım beni son ve basit bir şey kıl
 Zamanın ezip geçemeyeceği.
 Bir defasında aşmıştım zamanı:
 Bir gonca doğruldu gül oldu,
 Ve doğruldum en son kayboluştan.

3.

Bakıyorum uzak ışıktan aşağı
 Ve gözüme iliştiriyor bir ağacın karanlık yanı
 Çok aşağıda kabaaran bir düzlükte,
 Ve bir kez daha baktığımda,
 Gözden kayboluyor gecenin üzerinde–
 Kucaklıyorum geceyi, ne sevgili bir yakınlık.

4.

Duruyorum bodur bir ateşin başında
 Sayarak alev huzmelerini
 Değişip duruyor ateş duvarda.
 Buyuruyorum hareketsizliğe hareketsizliği.
 Görüyorum, gece havasında

DEVAM

1.

Fazla mı rahattım sonsuz şeyler hakkında,
Çok mu yakındım havaya ve bütün şarkılarına?
Sürüp gidiyordu katıksız bir amaçsızlık
Ve doymak bilmeyen kanın vahşi özlemleri
Diz çöktürdü bana. Ah, hem alev hem pervane
Kim olabilir? Sakar, dermansız bir pervane.
Kimi sevmekteyiz? Bildiğimi sanıyordum doğruyu;
Öldüm kederimden ama haberi olmadı hiç kimsenin.

2.

Rüzgârda danseden bir beden gördüm,
Doğal zihnimin içinden çağrılmış bir şekil;
Kımıldadığını işittim bir kuşun has zindanında;
İç çekti bir kuş yavrusu- Onu yavrum edindim;
Bir keklik öttü; Küçük bir balık taşıyı dürttü;
Dansettik, dansettik danseden ayın altında;
Ve edepsiz bir tanyerinin ağarışında,
Dansettik beraber, dansettik durduk.

3.

Sabah bir harekettir mutlu bir zihinde:
 O durdu ışıktı, yaprakların rüzgârda yaşayışı misali.
 Sallanıyordu havada, uzun bir su yosunu gibi.
 Terketti bedenimi, bir tohumdan daha hafifti.
 Kasvetli ve dolu dolu bir veda ettim bedenine.
 Bir rüzgâr yaklaştı, ürkek bir hayvan gibi.
 Hafif bir yapraktı ağaçta, süzüldü gitti
 Başka bir günün karanlık başlangıçlarına.

4.

Doğa nazik miydi? Uysal mıydı yüreğin özü?
 Sendeliyor sular ve başarısız tüm ateşler
 Yapraklar bana doğru eğilin de söyleyin kim olduğumu;
 Şu yegâne ağaç katıksız bir aleve dönüşüyor.
 Ben bir insanım, insanım aralıklarla da olsa
 Geziniyorum bir odada, duvarları ölü-beyaz bir oda;
 Yenik düşüyor sonbahar– o aheste ateş
 İnkâr etti bende arzuyu inkâr edeni.

DEVİNİM

1.

Birçok devinimi var ruhun, bedeninse bir tane,
 Rüzgârın yıprattığı yaşlı kelebek süzüldü aşağı
 Tozlu toprağın üzerinde çırpındı kanatları—
 Çıt çıkarmaz ruhun bu tür gerinişleri.
 Yalnız ve yalnızca arzuyla canlı tutabiliriz zihni,
 Ve kederleniriz kesinliği içre sevginin.

2.

Sevgi doğurur sevgiyi. Benim neşemdir bu işkence.
 Seyrederim kıvrıla kıvrıla akıp giden bir ırmağı;
 Doğrulurum zihnimde karşılaşmak için yeryüzüyle,
 İşitirim bir çığlığı ve sonra yitiririm rüzgârda.
 Bıraktıklarımızı ele almalı mıyız yeniden?
 Göze alıyorum kucaklamayı. Kalıyorum gezinerek.

3.

Sevilenden gayrı kim bilir sevginin yola çıkmak olduğunu?
 Kimin yaşı tutuyor yaşamaya?— toprağa ait bir şey
 Bir tohumda her şeyin nasıl değiştiğini bilen
 Erişinceye dek bu mutlak kesinliğe
 Bu ölümden öteye bu uzanış, bu sevgi edimi
 Bütün yaratıkların paylaştığı ve sayesinde yaşadığı,

4.

Güneşte gıcırdayıp duran tüysüz kanatlar,
 Güneşin hiç vurmadağı bir taşta danseden yakın çamur
 Tanrının gecesi gündüzü: O gülümsedi bu uzamdan aşağı,
 Umudun kendi susuşu var: geniş günün içinde yol alıyoruz,—
 Ah söyleyin kim alır çocuğun hayalgücünü elinden?—
 Ah, devinim Ah, tek seçenek hâlâ henüz olmaktır!

SU-TEDAVİSİNDE DÜŞÜNME

Uzanırım bu küvetin içine günde tam
Altı saat ama bir türlü boğulamam.

Boynumdaki bu buzdan tasma
İle tutundum yaşama.

Kanım gibi ısınmış bu su
Gezinir içimde dosdoğru

Bu başlıca element içinde
Ten hazır tövbe etmeye.

Ne ağlarım ne de gülerim;
Ölmek istencini atar terim.

Geçmişim akıp gidiyor delikten;
Yakında kendim olurum yeniden.

BİR SANATORYUMDAN ÇIKMAK ÜZERİNE DİZELER

Bir lanettir düşünmek özbenlik üstüne
Götürür eski bir karmaşayı daha kötüye.

Uzanıp yatmak değildir incelikli
Daha büyük yanlışlara götürür zihni

Uzanıp dikmek gözleri tavana
Ruhsal bozukluk yaratır zamanla.

Ayna söyler mutlaka bazı gerçekleri
Ama erdemli kılamaz sürekli düşünceyi.

O ki tiksitmeye başlayan kendinden
Hastalanır hem ruhen hem bedenen.

Bir erdemdir kesip biçmek elbette
Ama söz konusu başkaları ise.

KISA BİBLİYOGRAFYA

Roethke'nin Şiir Kitapları:

Open House. New York, Knopf, 1941

The Lost Son and Other Poems. New York, Doubleday, 1948.

Praise to the End!. New York, Doubleday, 1951.

The Waking: Poems 1933-1953. New York, Doubleday, 1953.

Words for the Wind: The Collected Verse of Theodore Roethke. London, Secker and Warburg, 1957; New York, Doubleday, 1958; Bloomington, Indiana University Press, 1961.

I am! Says the Lamb. New York, Doubleday, 1961.

Party at the Zoo. New York, Crowell-Collier, 1963

The Far Field. New York, Doubleday, 1964.

Roethke'nin Kaleme Aldığı Yazılar:

On the Poet and His Craft: Selected Prose of Theodore Roethke. Ralph Millis, Jr., ed. Seattle, University of Washington Press, 1965

The Poet and His Critics: A Symposium,

Derleyen Anthony Ostroff, New World Writing, XIX (1961), 214-219.

Straw for the Fire: From His Notebooks, Düzenleyen David Wagoner, Poetry, CV (November 1964), 113-18.

"Salyangozlarla, kurbağa sıçrayışlarıyla,
geldim buraya, ruh.
Söyle bana, deriden yoksun beden,
bir balık terler mi?
Bu damarların içinden sürünerek geçip
gidemem geri,
Kıvraniyorum bir başka seçenek için.
Uçurumlar! Uçurumlar fırlatıyor beni gerisingeri."

Bu kitapta yer alan şiirler 1930-1963 yılları arasında Theodore Roethke tarafından yazıldı. Roethke, deneyciliğin moda olduğu bir dönemde lirik ve metafizik şiirler yazdı. İnsana olduğu kadar yerin yüzüne de yapılmış "dikine" bir yolculuktu bu şiirler ve Ayşenur Güvenir aynı yolculuğu 1996'da Türkçede tekrarladı. Roethke gibi, onun da yanında rüzgâra açık bir söğüt, atıyla uyuyan bir cadı, yağmurdan sıırılsıklam bir örümcek vardı.

TEMA

TÜRKİYE ÇÖL OLMASINI
(0212) 283 10 27

ISBN 975-363-841-8

